Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 59 (6. 548) ◉ 1988 йил 12 март, шанба ◉ Баҳоси 3 тийин

XIX

Янгиланиш йўлидан

Мусобақани авж олдириб

◉ Шаҳримиздаги кўн-галантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи янги йилдан бошлаб хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаётган корхоналардан бири ҳисобланади. Янги усулнинг дастлабки натижалари ўз самарасини бермоқда. Корхона ойлик план-топшириқларини мунтазам бажаряпти. Албатта, бу муваффақиятга эришиш ўз-ўзидан бўлмади. Бирлашма янги системага ўтиб ишлаш учун катта тайёргарлик кўрди. Агар ўтган йиллар мобайнида корхонада бир неча хил маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштирилган бўлса, бу йилнинг ўзида яна бир қанча турдаги буюмлар «ҳаётга» йўлланма олади. Янги буюм намуналари корхонанинг марказий лабораторияси моделчилари томонидан яратилмоқда. Бу ишда уларга Москва, Киев, Ленинград ва Болтиқ бўйи республикаларининг турдош корхоналари мутахассислари яқиндан ёрдам беришяпти.

Шу кунларда коллектив Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси шарафига бошланган мусобақани авж олдириб ишламоқда. Бу кунгача ўн иккинчи беш йилликнинг уч йиллик план-топшириқларини бажариш ташаббуси билан чиққан ишчилар сони тобора ортиб бормоқда.

◉ А. Ҳасанов бригадаси «Главташкентстрой»нинг 6-тресги 32-қурилиш бошқармасига қарашли коллективлар орасида бошланган ўзаро социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб келмоқда.

Ҳозир бунёдкорлар шаҳримиздаги «Ўзбекгидрогеология» институтининг янги тўққиз қаватли корпуси қурилишида конструкцияларни монтаж қилиш ишларини ниҳоясига етказишмоқда.

Бригаданинг В. Барокин, Ш. Машарипов, Г. Мингазова, М. Оролов сингари қурувчилари вақтдан ўзиб ишлашяпти.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг 10 март куни бўлиб ўтган мажлисида мамлакатда ўрмон хўжалигини ва ўрмон саноатини бошқаришни такомиллаштириш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Муҳокама чоғида шу нарса қайд этиб ўтилдики, мазкур тармоқларни бошқариш системаси ўрмон хўжалигидаги ва ўрмон саноатидаги ишларнинг аҳволига, мамлакатнинг ўрмон бойликларига нисбатан чинакам омилкорлик билан муносабатда бўлишни шакллантиришга салбий таъсир қила бошлади.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қабул қилинган қарорида ўрмон бойликларини сақлаш ва кўпайтириш, улардан тежаб-тергаб фойдаланиш, халқ хўжалиги ва аҳолининг хилма-хил ўрмон маҳсулотларига бўлган талаб-эҳтиёжларини қондириш, социал ривожланиш масалаларини жадал ҳал этиш партия, совет ва хўжалик органларининг, ўрмон хўжалиги ҳамда ўрмон саноати бирлашмалари ва корхоналари, меҳнат коллективларининг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисоблаш зарурлиги эътироф этилди.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, доимий ишловчи комплекс ўрмон корхоналари (бирлашмалари) ўрмон хўжалигида ва ўрмон саноатида асосий бўғин бўлиб қолиши керак. Мамлакат ягона давлат ўрмон фонди устидан контроллик вазифалари билан шу фонддан омилкорлик билан фойдаланиш вазифаларини аниқ-равшан ажратиш кўзда тутилмоқда. Шу мақсадда мавжуд бошқарув органлари негизида СССР иттифоқ-республика Ўрмон давлат комитети ва СССР иттифоқ-республика Ўрмон саноати министрлигини ташкил этиш мўлжаллаб қўйилди.

Иттифоқдош республикалар территорияларидаги ўрмонларни қўриқлаш, муҳофаза қилиш ва қайта тиклаш, ўрмон хўжалигини ривожлантиришни планлаштириш масалаларини ҳал этишни шу республикаларнинг ихтиёрига бериш назарда тутилади.

Мажлисда 1988—1990 йилларда ва 2005 йилгача бўлган даврда Мурманск областини иқтисодий ва социал ривожлантиришни жадаллаштириш борасида СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг Мурманск областига қилган сафари якунларини эътиборга олиб, ишлаб чиққан чора-тадбирлар тўғрисидаги қарор лойиҳаси кўриб чиқилди.

Кола ярим оролининг ишлаб чиқариш потенциалини кўпайтириш ва ундан фойдаланишни яхшилаш, унинг умумиттифоқ аҳамиятига эга бўлган ноёб табиий хом ашё ресурсларини комплекс ўзлаштиришга давлат нуқтаи назаридан ёндашишни таъминлаш юзасидан кенг миқёсли комплекс тадбирларни амалга ошириш зарур, деб топилди.

Мурманск областида анча қулай турмуш шароитларини вужудга келтириш мақсадида социал соҳа устун даражада ривожлантирилади. Шу беш йилликнинг қолган йилларидаёқ ва ўн учинчи беш йилликда уй-жой ҳамда социал-маданий қурилишни анча кенгайтириш кўзда тутилади. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни, бошқа истеъмол моллари, бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларга бўлган талаб-эҳтиёжни шу жойнинг ўзида ишлаб чиқариш ҳисобига мумкин қадар кўпроқ қондириш вазифаси қўйилди. Министрликлар, идораларга ва область корхоналарига Кола ярим оролидаги экологик вазиятни қатъиян соғломлаштириш чора-тадбирларини амалга ошириш вазифаси топширилди.

Сиёсий бюро ёш мутахассисларни тақсимлаш чоғида бошқа жойга ишга юборганда уларни турар жой билан имтиёзли равишда таъминлаш тўғрисидаги қонуннинг моддаларини бузиш сабабли улардан тушган шикоятлар тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Олий, ўрта ва махсус ўқув юртларини битириб чиққан кишиларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларига қатъий риоя этишга, уларнинг жамиятимиз турмуши барча соҳаларини тубдан янгилаш ва қайта қуришга доир вазифаларни бажаришда фаол ва ижодий қатнашишлари учун шарт-шароитларни яратишга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш зарур, деб топилди.

Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари Марказий Комитетлари секретарларининг халқаро масалаларга бағишланган кенгаши натижалари кўриб чиқилди ҳамда КПСС делегациясининг иши маъқулланди. Гаванадаги учрашув қардош партияларнинг халқаро фаолият соҳасидаги, улар қурол-яроғларни чеклаш, қуролсизланиш ва тараққиёт учун, халқаро ва маҳаллий хавфсизликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашдаги ҳамкорлигини чуқурлаштириш йўлида сезиларли қадам бўлиб қолди. Кенгашда эришилган аҳдномаларни рўёбга чиқаришга оид топшириқлар берилди.

Сиёсий бюро кенгаш ишида қатнашган А. Ф. Добрининг ва В. А. Медведевнинг Гаванада Фидель Кастро билан, Кубанинг бошқа раҳбарлари билан бўлиб ўтган учрашув ва суҳбатларининг якунларини кўриб чиқиб, маъқуллади.

М. С. Горбачевнинг Австрия Коммунистик партияси раиси Ф. Мури билан ўтказган суҳбати якунлари маъқулланди. Учрашув дунёдаги ҳозирги аҳволга қарашларнинг муштараклигини, хавфсизлик ва халқаро ҳамкорлик учун курашиш зарурлигини тасдиқлади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида партиямиз билан давлатимизнинг ички ҳамда ташқи сиёсатига доир бошқа баъзи масалалар ҳам муҳокама қилинди.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Чевар

Дунёда кўп нарса тонг сўзига боғлиқ: ҳаёт тонги, истиқбол тонги, кўнгил тонги... Тўхтанг. Бизга кераги мана шуниси: Кўнгил тонги. Одатда, ҳаёт—тириклик тонгларининг тантанаси учун кўнгли тонг одамлар керак. Истиқбол тонглари ҳам айнан мана шундай кўнгилларда яралади. Одамларга қувонч бахш этиш, бировнинг оғирини енгил қилиш, ўзгалар тақдирига ҳамдард-ҳамнафас бўлмоқ аслида кўнгил тонгларининг маҳсули эрур. Бундай кўнгилларда қаролик бўлмайди, бундай кўнгиллар ҳаётнинг зиё таратувчиларидирлар.

Пойтахтимизда ажойиб номда ажойиб корхона бор: «Қизил тонг»... Номини эшитганингиз ҳамоно кўз олдингизда ловуллаб турган шафақ яллиғи гавдаланади. Димоғингизга тонг нафаси урилади. Ана шу корхонанинг саҳар тонгда ишга борадиган, ўз меҳнати ила бировлар кўнглига тонгдайин кайфият бахш этувчи тонгдай талъатли чеварлари бор. Уларнинг ҳаммаси яхши, меҳнатсевар қизлар. Уларнинг ҳар бири ҳақида тонгларни қаторлаштириб достонлар ёзмоқ мумкин, бироқ ҳозир гап уларнинг ҳамкасби, қолаверса катта корхонанинг кичик, лекин арзигулик вакили Маҳмудахон ҳақида. Маҳмудахон Гадоева.

У тикувчилик билан шуғулланаётганига ҳам атиги тўрт йил бўлибди. Атиги тўрт йил. Узун-узун йиллар ҳали олдинда. Бироқ шу тўрт йил ичида Маҳмуда кўп нарсани ўрганди. Коммунист бўлди. «Коммунист ҳалол одам бўлиши керак ёки ҳалол коммунист бўлиши керак». Бу — унинг сўзлари.

Чеваримиз илғор. Корхонанинг 3-цехида пальто енгларини тикади. Цех мастери Ферузахон Жалолиддинова ва бригада бошлиғи Станислава Трофимчукларни мураббий дейди. Ўзи уларга ҳавас қилади. Уларга эргашади. Ва яна жамоат ишларида ҳам фаол. Цех комсомолларининг «Комсомол прожектори» деворий нашрига бош-қош. Ва яна Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида сиртдан таълим олади. Энг муҳими — кўнглида орзу-истаклари бир дунё. Бу орзулар корхонада фидойилик кўрсатаётган юзлаб тенгдошларининг орзулари билан эгизак. Ҳаммаси амалга ошсин.

С. САЛОҲИДДИНОВ.

СУРАТДА: М. Гадоева ўз ҳамкасблари даврасида.

Т. Каримов фотоси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг навбатдаги мажлиси бўлди. Республикада миллатлараро муносабатларнинг аҳволи ва интернационал тарбияни кучайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорда Совет ҳокимияти йилларида амалга оширилган туб социал-иқтисодий ва маданий ўзгартишлар натижасида, КПСС ленинча миллий сиёсати туфайли республикада 100 дан ортиқ миллат ва элатларнинг вакиллари ягона оила бўлиб аҳиллик билан яшаётганликлари, улар ўртасида тенг ҳуқуқлилик, манфаатларнинг муштараклиги, ҳамкорлик ва қардошларча ўзаро ёрдамга асосланган муносабатлар таркиб топганлиги таъкидлаб ўтилди.

Шу билан бирга республикада салбий ҳодисаларга қарши авж олдирилган кураш ва қайта қуриш аҳолини интернационал ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашда катта камчиликлар борлигини кўрсатди. Бу соҳадаги ишлар системасиз олиб борилмоқда, унда дабдабабозлик, расмиятчилик устун бўлмоқда, салбий жиҳатлар тилга олинмаяпти, ўткир масалалар четлаб ўтилмоқда. Иқтисодий, маданий ва маънавий соҳаларда миллатчилик ва маҳаллийчилик кўринишларига тегишли зарба берилмаяпти.

Экономикани ривожлантиришда йўл қўйилган ўпирилишлар ва номутаносибликлар оқибати, социал соҳадаги қолоқлик секинлик билан бартараф этилмоқда. Аҳолининг социал структурасини, аввало индустриал ишчилар синфи миллий кадрлари сонини ўстириш ҳисобига такомиллаштириш юзасидан аниқ мақсадни кўзловчи ишлар олиб борилмаяпти. Меҳнатга лаёқатли аҳолининг иш билан банд бўлмаган қисмини ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб этиш проблемаси ўткир бўлиб турибди, миграция жараёнлари секинлик билан ривожланмоқда.

Интернационал ва ватанпарварлик тарбияси назарияси ва практикаси, ҳозирги шароитда миллатлар ва миллий муносабатлар ленинча назариясини амалга ошириш масалалари илмий муассасалар фаолиятида чуқур ишлаб чиқилмаяпти, оммавий ахборот воситаларида, оғзаки ва кўргазмали агитацияда суст ёритилмоқда. Тадқиқот ва пропаганда ишларида Шарқ меҳнаткашларининг социал ва миллий озодлик кураши, Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун Россия пролетариати билан биргаликда олиб борган кураши, социализм қурилишида, республика социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга оид ҳозирги тадбирларни амалга оширишда халқлар дўстлигининг ҳал қилувчи аҳамияти етарли даражада очиб берилмаяпти.

Атеистик тарбияда, интернационализмнинг ғоявий-маънавий асослари шаклланишига жиддий тўсқинлик қилаётган диний хурофотларга қарши курашда бурилишга эришилгани йўқ. Диний-патриархал урф-одатларни миллий анъаналар ва ўзига хос маҳаллий хусусиятлар деб кўрсатишга уриниш давом этмоқда.

Экстремистик кайфиятларга ва жамиятга қарши ҳодисаларга дуч келинаётган бир қанча бошқа миллатлар вакиллари орасидаги тарбиявий ишларда нуқсонларга йўл қўйилмоқда.

Республикадаги экология проблемаси теварагида кўтарилган сафсатабозлик тўлқини жиддий ташвиш туғдирмоқда. Аҳолининг саломатлиги, атроф-муҳитни, тарих ва маданият обидаларини муҳофаза қилиш билан боғлиқ бўлган, вазминлик ва билимдонлик билан таҳлил этиб, пухта ўйлаб қарорлар қабул қилишни талаб қиладиган чинакам мураккаб ва кенг кўламли масалаларни айрим шахслар соддалаштириб ва масъулиятсизлик, васваса билан, очиқдан-очиқ маҳаллийчилик ва миллатчилик қарашларини авж олдириб талқин этмоқдалар. Республикадаги демографик вазият проблемаси теварагида турли ёлғон уйдирмалар ва зарарли миш-мишлар тарқатилмоқда.

Бундай фактларга партия ва хўжалик активлари, олимлар, ижодкор зиёлиларнинг бир қисми тегишлича ошкора зарба бермаётирлар. Улар баъзилари жим турибди, иккиюзламачилик позицияларига ўтиб олишмоқда, сиёсий принципсизлик қилишмоқда.

Совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм туйғуларини тарбиялаш ишидаги мавжуд нуқсонлар шовинизм ва миллатчилик кўринишларини, бир миллатга мансуб кишиларнинг бошқа миллатлар вакилларига менсимай муносабатда бўлишини вужудга келтириши уқтириб ўтилди. Булар туб аҳоли ўртасида миграция жараёнлари турғунлигига, патриархал қарашларнинг сақланиб қолишига олиб келади, Ўзбекистондаги маънавий-психологик ва ғоявий-сиёсий вазиятга салбий таъсир кўрсатади, қайта қуриш ва янгиланиш жараёнларига тўсқинлик қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари зиммасига партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил февраль Пленуми йўл-йўриқлари, партия Марказий Комитети қарорлари асосида аҳолини интернационал ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишини қатъиян активлаштириш ва кучайтириш, бу ишни такомиллаштириш юзасидан амалий чоралар кўриш вазифасини юклади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ушбу масала юзасидан белгилаган тадбирлари тасдиқланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси СССР Халқ контроли комитетининг «Ўзбекистон ССР умумтаълим мактаблари ва ҳунар-техника билим юртларида ўқувчилар овқатланишини ташкил этишдаги жиддий камчиликлар тўғрисида»ги хатини муҳокама қилди.

Маориф министри О. С. Аббосова, Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси Р. Ҳ. Жўраев, савдо министрининг биринчи ўринбосари К. Н. Комилова, Ўзбекбирлашув раиси А. Маҳмудов, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети раисининг ўринбосари Т. Набиевларнинг фаолиятсизлиги натижасида 2 миллион нафардан ортиқ мактаб ўқувчиси ёки деярли ҳар икки ўқувчидан бири ўқиш жойида иссиқ овқат билан таъминланмаётганлиги кўрсатиб ўтилди. Мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари ошхоналарида 440 минг ўрин етишмайди, ҳар икки ўқув юртидан бирида овқатланиш вақтинча мослаштирилган хоналарда, спорт заллари ва мажлис залларида. коридорларда ташкил этилган. 530 дан ортиқ ўқув юртида ошхона умуман йўқ.

Умумий овқатланиш корхоналарини савдо-технология ва совутиш ускуналари билан жиҳозлашда, уларни иссиқ ва совуқ сув билан таъминлашда, канализацияга улашда катта камчиликлар аниқланди. Озиқ-овқат маҳсулотлари, хусусан гўшт-сут маҳсулотлари фондларини ўқув юртларига тақсимлашда, ана шу мақсадлар учун ажратилган маблағларни сарфлашда белгиланган тартиб қўпол равишда бузилмоқда.

Ўқув юртлари маъмуриятининг контрол қилмаслиги ва бевосита йўл қўйиб бериши оқибатида ўқувчиларни алдаш, тарозидан уриб қолиш, овқатланиш нормаларини бузиш, болаларга мўлжалланган озиқ-овқат маҳсулотларини ўғирлаш фактлари, бошқа суиистеъмоллар ва мансаб жиноятлари кўплаб содир бўлмоқда.

Мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси область, шаҳар, район партия комитетлари, Маориф министрлиги, Ҳунар-техника таълими давлат комитети, Савдо министрлиги, Давлат агросаноат комитети, Ўзбекбирлашув зиммасига мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг овқатланишини ташкил этишдаги жиддий камчиликларни тугатиш юзасидан узил-кесил чораларни кўриш вазифаси юкланди.

Ўзбекистон ССР маориф министри О. С. Аббосова, Ҳунар-техника таълими давлат комитети раиси Р. Ҳ. Жўраев, Давлат агросаноат комитетининг Раиси И. Ҳ. Жўрабеков, соғлиқни сақлаш министри С. М. Баҳромов ва бошқа раҳбарлар болалар боғчалари, яслилари, мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларида болаларнинг овқатланишини ташкил этишда уч ой ичида тартиб ўрнатиш учун улар шахсан жавобгар деб огоҳлантирилдилар.

Бюро ўқувчиларнинг овқатланишини ташкил этишда хато ва нуқсонларга йўл қўйганлиги учун республика Савдо министрлиги, Ўзбекбирлашув, Маориф министрлиги, Ҳунар-техника таълими давлат комитети раҳбар ходимларини, бир қанча мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларининг директорларини қаттиқ партиявий жавобгарликка тортди.

Ўқувчиларнинг овқатланишини таъминлашда контролсизликка ҳамда озиқ-овқат маҳсулотлари ўғирланишига йўл қўйганлиги учун Когон умумий овқатланиш комбинатининг директори Л. С. Коробкина КПСС сафидан чиқарилди, ўқувчиларга иссиқ овқатни ташкил этишдаги жиддий камчиликлари, болалар учун овқатга ажратилган озиқ-овқат маҳсулотлари сарфланишини контрол қилмаганлиги, уларни ўғирлашга йўл қўйиб берганлиги учун Тошкент шаҳридаги 13-ўрта ҳунар-техника билим юртининг собиқ директори В. И. Мунтянов ҳам КПСС сафидан чиқарилди.

Область партия комитетларига ўқувчилар овқатланишини ташкил этиш ишидаги жиддий камчиликлар ва суиистеъмолларга йўл қўйишда айбдор бўлган барча кишиларнинг партиявий жавобгарлиги ва ўзлари эгаллаб турган лавозимга муносиблиги ёки муносиб эмаслигини кўриб чиқиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1988—1990 йилларда республикадаги мактабгача тарбия болалар муассасаларида, умумтаълим мактабларида ва ҳунар-техника билим юртларида умумий овқатланишни ташкил этиш ва янада ривожлантиришга оид программани ишлаб чиқишни тугаллаётганлиги маълумот учун қабул қилинди.

Марказий Комитет Бюроси область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари зиммасига мактабгача тарбия болалар муассасаларида ва ўқув юртларида умумий овқатланишнинг аҳволи учун планлаштириш, таъминот, савдо, халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими, соғлиқни сақлаш органларига, хўжалик раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириш вазифасини юклади. Шу муносабат билан партия ва ҳукумат қабул қилган қарорлар сўзсиз бажарилиши таъминлансин, энг яхши озиқ-овқат маҳсулотлари, ускуналар, асбоблар болаларга ўз вақтида ва етарли миқдорда юборилишига эришилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг мажлисида КПСС Марказий Комитети 1987 йил июнь Пленумининг йўл-йўриқларига мувофиқ озиқ-овқат масаласини ҳал этишни жадаллаштириш масалалари кўриб чиқилди.

Марказий Комитетнинг ишчи комиссияси Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Халқ контроли комитети, Госплан, Давлат агросаноат комитети, область партия комитетлари ва область ижроия комитетлари билан биргаликда бу муҳим проблемани ҳал этишни жадаллаштиришга қаратилган сира кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирларга оид таклифлар ишлаб чиққанлиги таъкидлаб ўтилди.

Иқтисодий механизмни такомиллаштириш ҳамда колхозлар ва совхозларнинг молиявий аҳволини соғломлаштиришга, гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини, коллектив боғдорчилик ва полизчиликни, корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг ёрдамчи қишлоқ хўжаликларини ривожлантириш учун қулай шарт-шароит яратишга, шунингдек қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш базаларини ривожлантириш ҳамда уларни техника билан қайта жиҳозлаш масалаларига асосий эътибор қаратилди.

Шу мақсадда бир қатор амалий чоралар таклиф этилди. Жумладан, колхозлар ва совхозларнинг барча ишлаб чиқариш бўлинмаларини меҳнатни ташкил этишнинг пудрат формаларига ўтказиш кўзда тутилди. Бу эса 1988 йилда ялпи қишлоқ хўжалик маҳсулоти ва ижтимоий секторда меҳнат унумдорлигини 1987 йилга нисбатан 16 процентдан зиёдроқ кўпайтиришни таъминлайди, иқтисодий жиҳатдан зарар келтирувчи ва рентабеллик даражаси паст бўлган хўжаликларга ижобий таъсир ўтказади.

Гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини мустаҳкамлаш учун 1988 йилда аҳолига 10,7 минг бош бузоқ, 19,9 мингта чўчқа боласи, 102 мингта қўзи ва 4,5 миллионта жўжа сотиш белгилаб қўйилди. Корхоналар ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларида 1990 йилгача гўшт етиштиришни (тирик вазнда) 11 минг тоннага, сут етиштиришни 14 минг тоннага, тухум етиштиришни 10 миллион донага етказиш кўзда тутилди. Бошқа бир қатор таклифлар ҳам киритилди.

Марказий Комитет Бюроси мазкур таклифларни маъқуллаб, Марказий Комитет аъзолари, мутахассислар, партия ва совет ходимларидан белгиланган чора-тадбирларнинг амалга оширилиши устидан контрол қилувчи ишчи группаси тузди.

Баъзи бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Алло, редакциями?

«Ишончли мулоқот»

33-57-02

32-55-35

ҲУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР!

«Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси қошида ташкил этилган «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ»нинг телефон орқали навбатдаги учрашуви **14 март, душанба куни соат 10 дан 12 гача, сўнг соат 14 дан 16 гача** бўлади.

Саволларни назарда тутинг.

1. «ОҚШОМ» ГАЗЕТАСИ САҲИФАЛАРИДА ҚАЙСИ МАҚОЛАЛАР СИЗГА МАНЗУР БЎЛДИ. НИМА УЧУН!
2. ГАЗЕТАДА БОСИЛГАН МАТЕРИАЛЛАРНИНГ ҚАЙСИЛАРИДАН КЎНГЛИНГИЗ ТЎЛМАДИ. БУНГА САБАБ!
3. СИЗНИ КЎПРОҚ ҚАНДАЙ МАЗМУНДАГИ МАҚОЛАЛАР ҚИЗИҚТИРАДИ!

Телефонда ёки хатда айтилган фикрларингиз исм-фамилиянгиз кўрсатилган ҳолда газетанинг ЧОРШАНБА сонида эълон қилинади. Сиз истаган мавзудаги мақолалар икки ҳафта давомида тайёрланиб, газета саҳифасида ёритилади. «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ» суҳбатида **14 март душанба куни «Тошкент оқшоми»** газетасининг ходими **Акмал Акромов** навбатчилик қилади.

Ҳаракат хавфсизлиги учун

Кеча Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг редакциялар корпусида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш проблемаларига бағишланган матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Журналистлар ҳузурида Ўзбекистон ССР ички ишлар министрининг ўринбосари Т. А. Тўхтаев сўзга чиқди.

Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш давлат автомобиль инспекцияси хизматлари фаолиятининг асосини ташкил этади. Транспортни маст ҳолда бошқарилишига қарши кураш, йўл ҳаракати қоидаларига қатъий риоя қилиш масалалари ҳамон кескин бўлиб турибди.

1988 йилнинг икки ойи мобайнида 1709 йўл-транспорт ҳодисаси содир бўлди. Давлат автомобиль инспекцияси томонидан ана шундай қўпол тартиб бузилишларининг олдини олиш соҳасида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Ошкоралик кучидан, матбуот ёрдамидан кенг фойдаланилмоқда. Ички ишлар министрлигида кадрлар сиёсатига, ходимлар аттестациясига катта эътибор берилмоқда.

Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари журналистларнинг саволларига жавоб қайтариб, йўлларни ремонт қилишда, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш, транспорт воситаларидан фойдаланиш устидан қатъий назорат ўрнатишда жиддий тартиб бузилишларига йўл қўяётган, шахсий транспорт эгалари билан суст профилактика ишларини олиб бораётган турли хизматларнинг ходимларига етарли даражада маъмурий жазо чоралари кўрилмаётганлиги ҳақида гапирдилар.

XIX

Еттинчи конференция

1917 йил 24 апрелдан 29 апрелгача большевикларнинг VII (Апрель) Бутунроссия конференцияси бўлиб ўтди. Унинг ишида 133 делегат ҳал қилувчи ва 18 делегат маслаҳат овози билан қатнашди. Булар 80 минг партия аъзосининг вакиллари эди.

Мазкур конференциянинг I—VI конференциялардан фарқи шуки, у легал равишда ўтган биринчи конференция эди.

Конференция В. И. Ленин раҳбарлигида ўтди. Доҳиймиз унда ҳозирги лаҳза тўғрисида, аграр масала тўғрисида, партия Программасини қайта кўриб чиқиш тўғрисида доклад қилди. Конференцияга В. И. Лениннинг Апрель Тезисларида баён қилинган қоидалар асос бўлди. В. И. Лениннинг ўн моддадан иборат тарихий Апрель Тезислари партиянинг социалистик революция йўлидаги революцион фаолиятининг барча соҳаларини ўз ичига олган ҳамда буржуа-демократик революциядан социалистик революцияга ўтишнинг конкрет режасини назарий жиҳатдан асослаб берган эди.

В. И. Ленин конференцияни очиш вақтида илмий социализм асосчиларининг турли мамлакатлардаги пролетар ҳаракатига берган баҳосига юқори баҳо берди, «Россия пролетариати иш бошлашдек буюк шарафга муяссар бўлди» деб айтди. У «Ҳозирги пайт» ҳақида доклад қилиб, унда Россиядаги ўзига хос сиёсий аҳволни ва вужудга келган икки ҳокимиятчиликка муносабатни, ишчилар ҳаракатида юз берган вазиятни синфий позицияда туриб кўрсатиб берди. Ленин муваққат ҳукуматга қарши кишиларнинг онгини ўстиришга, партиянинг интернационалистик группаларини жипслаштиришга, давом этаётган урушнинг империалистик характерини очиб беришга партия эътиборини қаратди. Доҳиймиз ўқиб берган резолюцияда муваққат ҳукуматнинг босқинчилик, талончилик урушни, заиф халқларни бўғиш учун олиб бораётган урушни давом эттираётганлиги фош қилинди. Бу жуда катта сиёсий ғалаба ҳисобланди, чунки муваққат ҳукуматга ва урушга бўлган муносабатлар бўйича турли фикрлар бўлиб, бу масалада нотўғри фикрда бўлганлар, иккиланишлар ҳам бор эди.

Конференция муваққат ҳукумат «Ҳозирга қадар ишчи ва солдатларнинг, яъни деҳқонларнинг кўпчилиги учун раҳбар ташкилот бўлган ана шу Советнинг ишончига тузилган битимга таяниб келмоқда» деб кўрсатди ва бу сиёсат узоққа чўзилмаслигини, пролетариатнинг синфий онги ўсиб, у бутун давлат ҳокимиятини ишчи ва солдат депутатлари Советлари қўлига ўтказиш учун курашади, деб таъкидлади. В. И. Ленин ҳозирги вақтда «бутун Россияда кенг ёйилган ишчи ва солдат депутатлари эндиликда бутун революция марказида турибди» деб кўрсатди. У ишчи ва солдат депутатлари Советлари ҳокимиятни ўз қўлларига олишлари керак деб таъкидлади. В. И. Лениннинг ва конференциянинг Советларнинг сонини кўпайтириш, уларнинг кучларини мустаҳкамлаш, улар ичида партиямизнинг пролетар интернационалистик группаларини жипслаштириш зарур деган талаблари революцияни Советлар орқали тинч йўл билан ривожлантиришни ифодаларди.

Конференция В. И. Ленин томонидан ёзилган «Уруш тўғрисида»ги резолюцияни қабул қилди. Унда империалистик уруш қоралланди ва уни бутун ҳокимият халқ қўлига ўтгандагина демократик сулҳ билан тугатиш мумкинлиги кўрсатилди. В. И. Лениннинг кўпгина қимматли фикрлари жойлардан келган вакилларнинг докладларида ҳам эътироф этилди. В. И. Ленин конференцияда аграр масала бўйича доклад қилди. У большевистик партиянинг мамлакатда бутун ерларни национализация қилиш билан бирга помешчиклар ерини мусодара қилиш тўғрисидаги талабини асослаб берди, мусодара қилинган помешчиклар ер мулклари асосида йирик намунали давлат хўжаликлари ташкил этишни тавсия этди. Бу талаблар конференцияда қабул қилинди. Конференция революциянинг тақдири кўп жиҳатдан ишчилар синфи билан қишлоқдаги ярим пролетар иттифоқига боғлиқ эканлигини кўрсатди.

Конференцияда миллий масала ҳам кенг муҳокама қилинди. Бу масала юзасидан И. В. Сталин доклад қилди. Бу масала бўйича В. И. Ленин сўзга чиқиб, Пятаков позициясини қаттиқ танқид қилди, чунки Пятаков миллатларнинг ажралиб чиқиб то мустақил давлат тузишгача ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини инкор қилди. В. И. Ленин нутқидаги асосий ғоя интернационализм, турли мамлакатлар пролетарлари билан биродарларча иттифоқда бўлишдир. Шовинизм ва миллатчиликни қоралашдир. В. И. Ленин «Интернационализмни кучайтирмоқ учун... Россияда мазлум халқларнинг ажралиб чиқиш эркинлигини зўр бериб талаб қилмоқ, Польшада эса қўшилиш эркинлигини уқтириб кўрсатмоқ керак. Қўшилиш эркинлиги ажралиб чиқиш эркинлигини тақозо қилади. Бизлар, руслар, ажралиб чиқиш эркинлигини уқтириб кўрсатишимиз керак. Польшада эса қўшилиш эркинлиги уқтириб кўрсатилиши лозим».

Ленин Пятаковнинг «Йўқолсин чегаралар» деган шиорини қоралаб, уни «бўтқанинг ўзгинасидир, маъносиз сафсатадир» деб баҳолади. В. И. Ленин «Биз барча халқлар орасида қардошларча иттифоқ бўлишини истаймиз... Биз Хива деҳқонининг Хива хони қўл остида яшашини мутлақо истамаймиз. Биз революциямизни ривожлантириб, мазлум халқларга таъсир қиламиз. Мазлум омма орасида агитацияни фақат ана шундай қилиб қўймоқ керак». В. И. Ленин миллий масалада пролетар интернационализми принципини ҳимоя қилиб, унга эришиш йўлларини асослаб берди. Бу ленинча миллий сиёсат конференция қарорида ўз ифодасини топди. Конференциянинг «Миллий масала ҳақида» резолюциясида самодержавие мероси бўлган миллий зулм эксплуататор синфларнинг ўз синфий имтиёзларини қўриқлаш ва турли халқларнинг ишчиларини ажратиб ташлаш сиёсати эканлиги, миллий зулмни йўқ қилиш учун «барча миллатларнинг ҳамда тилларнинг батамом тенг ҳуқуқли бўлишини таъмин этиш... Россия составига кирадиган барча миллатларнинг эркин суратда ажралиш ва мустақил давлат тузиш ҳуқуқига эга эканлигини эътироф қилмоқ керак... Миллатларнинг ажралиш ҳуқуқини пролетариатнинг иқрор қилишигина турли миллат ишчиларининг тўла ҳамкор бўлишини таъмин этади ва миллатларнинг ҳақиқатан демократик асосда яқинлашувига ёрдам беради» деб кўрсатилади.

Конференция муваққат ҳукуматнинг миллий масалада чоризм сиёсатини давом эттираётганини фош қилиб ташлади. У миллатлардан бирининг ҳар қандай имтиёзга эга бўлиши ва майда миллатлар ҳуқуқларининг ҳар қандай бузилишини ноўрин деб билди, барча миллат ишчиларини сиёсий ва жамоат ташкилотларига бирлаштиришни, миллий масалани «пролетариатнинг социализм учун олиб бораётган синфий кураши манфаатлари нуқтаи назаридан қараб» ҳал қилишни асосий вазифа қилиб қўйди.

Конференция бошқа партиялар билан бирлашиш тўғрисидаги масала бўйича большевикларнинг позицияларини аниқлаб, мудофаачилик, социал-шовинизм позицияларида турган партиялар ва группалар билан бирлашишдан воз кечишни, амалда интернационализм заминида турган группалар ва оқимлар билан яқинлашишни ёқлаб фикр билдирди.

Апрель конференцияси партия Программасини қайта кўриб чиқиш тўғрисидаги В. И. Ленин докладини қувватлади. У Ленин томонидан тақдим этилган фикрларни хусусан капитализм ва унинг сўнгги босқичи империализмга берилган характеристикани, парламентар республика ўрнига демократик пролетар деҳқон республикасини тузиш талабини киритди. У Марказий Комитетга партия янги Программасини ишлаб чиқишни топширди.

Конференция яширин овоз билан Марказий Комитетни сайлади. Конференция бажарган иш ҳажми ва қабул қилган қарорларининг аҳамияти жиҳатидан съездга баравар эди. У партияни буржуа-демократик революцияни социалистик революцияга ўстириб ўтишнинг конкрет программаси билан қуроллантирди. Апрель конференцияси қарорларини пропаганда қилишда Туркистон большевиклари ҳам фаол қатнашдилар. Н. В. Шумилов, А. Я. Першин, С. Юсупов, Н. И. Хўжаев, А. Раҳимбоев ва бошқалар муваққат ҳукуматнинг ички ва ташқи сиёсатини фош қилишда, партия миллий сиёсатини тушунтиришда катта ишларни бажардилар. Доҳиймиз раҳнамолигидаги большевиклар фаолияти Улуғ Октябрь ғалабасини таъминлаб берди.

А. АКРАМОВ,
тарих фанлари доктори.

Эл хизматида

Оддий иш кунларининг бирида «Ташгоршвейбит» бирлашмасига қарашли «Гулноз» ательесига ўрта бўйли, соддагина, истараси иссиқ қиз кириб келди. У буюртма бергани келганлар орасида уялинқираб, чаққонлик билан ишлаётган тикувчиларга, тикув машиналарига қараб турарди.

— Келинг, синглим, — деди навбатдаги буюртмачи билан суҳбатлашиб бўлганидан сўнг ателье бошлиғи Марҳамат Иброҳимова. — Буюртма бермоқчимисиз?

Қиз муддаосини айтди.

— Ишга кирмоқчиман денг? Ательемизга сиздақа ёшлар жуда зарур. Исмингиз нима?

— Исмим Назира. Тикишни биламан. Мактабда, тўгаракда ўрганганман, — деди қиз...

Назира Маҳкамова мана ўн йилдирки, Октябрь массивида жойлашган «Гулноз» ательесида сидқидилдан меҳнат қилиб, ўз касбини шарафлаб келяпти.

Ўтган шу йилларда у ойлик ва йиллик планларини доимо ошиғи билан уддалади.

Назира Маҳкамова бу йилнинг биринчи квартали шахсий планини муддатидан олдин адо этди. Пландагидан 240 сўмлик кўп маҳсулот тайёрлади. Айни вақтда кунлик план топшириқларини ҳам 130—135 процент қилиб бажармоқда. Назиранинг касбдошлари Сайёра Бобожонова ва Холида Каримова ҳам ўз планларини доимий равишда ортиғи билан бажармоқдалар. Улар сўнгги пайтларда янада жадалроқ ишлашга, буюртмаларнинг сифатини оширишга ўз эътиборларини қаратмоқдалар.

Д. ОБЛАЕВ.

СУРАТДА: С. Бобожонова, Н. Маҳкамова, Х. Каримова.

Р. Шарипов фотоси.

Ҳурматли редакция! Дунёга машҳур донишмандларнинг ҳикмат-ўгитлари ҳар бир кишига олам-олам руҳий озиқ беради, уларнинг ҳаёти турмушимизда ибрат бўлади. Шу маънода бизни юнон файласуфи Афлотуннинг ким бўлгани, қандай асарлар яратгани, унинг ҳикматлари қизиқтиради. «Оқшом» газетасида шу ҳақда мақола ўқишни истардик.

Комил МУҲАМЕДОВ,
Камолхон ОРИФХОНОВ,
Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари.

Ҳикматнома

Донишмандлар отаси

ДУНЁДАГИ барча жонли мавжудотларнинг баркамоли ва энг улуғи — Инсон! У чексиз ақл-заковат ва тафаккур қуввати билан оламнинг сирли муаммоларини ечади, мўъжизалар яратади, табиатнинг мўл-кўл инъомларини ўз эҳтиёжига қаратади. Булардан асосий мақсад ҳаётдир. Ҳаёт — яшаш ва яшаш учун курашдан иборат.

Одамзод асрий машаққатли йўлларни босиб ўтиб, ақл-заковатининг рамзини ўзи етказган донишмандлар сиймосида кўрди. Инсоният тарихининг зарварақларини кўздан кечирсак, не-не донишмандлар, даҳолар, буюк ҳакимлар, доно-ю фозиллар етишиб ўтганининг шоҳиди бўламиз. Инсоният ақл-заковатининг гултожилари: Афлотун, Арасту, Суқрот, Форобий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Абул Ало ал Маррий... Эҳ-э, бу рўйхатни яна жон-дил билан Алишер Навоийдан бошлаб, рус шеъриятининг қуёши — Пушкин, рус адабиётининг кўзгуси — Лев Толстойгача, яна замондош алломаларнинг исм-шарифларигача давом эттириш мумкин.

Буюк ўзбек файласуфи Абу Райҳон Беруний ақли донишмандлар ҳақида зикр этиб ёзади-ки: «Донишманд ва олимлар хулқларидан ўрнак олиш яхши хулқни тиргизади, ёмонни йўқ қилади».

Ҳар бир донишманднинг ақл-заковати, ҳикмат-ўгитлари жавоҳир тўла сандиқдан ҳам бебаҳо хазинадир. Буюк юнон файласуфи Афлотун (Платон)нинг донишмандлиги бутун оламга ақл-заковат зиёсини тараган.

Афлотун эрамиздан олдин 428 (ёки 427) йилда Афинада дунёга келган. Унинг асл исми Аристокл бўлиб, йигитлик чоғида Платон лақаби (таҳаллусини) олган дейишади. Юнонча «Платон» сўзи «кенг» деган маънони билдиради, зотан у кенг елка-кўкракли йигит бўлган. Афлотун 407 йилда Суқрот (Сократ) билан танишиб, уни ўзига устоз деб билди. Суқрот 399 йили қатл этилади. Бу ҳақда Абу Райҳон Беруний қуйидагиларни ёдномага ёзиб қолдирган: «Суқрот ўз халқи оммасининг санамларга ибодат қилишига қаршилик кўрсатиб, тилда бўлса ҳам, сайёраларни худо деб аташдан бош тортди. Шунинг учун Афинанинг ўн икки қозисидан ўн биттаси бир овоздан унинг ўлдирилишига фатво бердилар. Суқрот эса ҳақ йўлдан қайтмаганича ўлиб кетди».

Фожиали ана шу воқеадан кейин Афлотун Мегарага жўнаб кетди. У Миср, Жанубий Италия ва Сицилияни кезди ва 388 йилда яна Афинага қайтиб келди.

Афлотун IV асрнинг саксонинчи йилларида Сицилия ҳукмдори Тўнғич Дионисий саройида унинг ўғлини тарбиялаш билан шуғулланди. Шундан кейин у Афинага қайтиб келиб ўзининг фалсафий мактабини тузди. У бу мактабни Афина халқ қаҳрамони Академа шарафига «Академия» деб номлади. Афлотуннинг бу ердаги илмий фаолияти 387—367 йилларда давом этди. Шундан кейин Сицилияда ўзи тарбиялаган шаҳзода Кенжа Дионисий ҳузурига бориб, бу ерда яна ўз ғоясидаги давлатни тузмоқчи бўлди. Сицилияга йўл олди. Кенжа Дионисий устозини ўз отасидек иззат-икром билан қаршилади. Лекин Кенжа Дионисий устозининг орзусидаги давлатни яратишни хоҳламади.

Шундай қилиб, Афлотуннинг орзуси амалга ошмади. Олим ниҳоятда ноумидлик билан ватанига қайтди ва 348 (ёки 347) йили Афинада дунёдан кўз юмди.

Афлотун кўпдан кўп фалсафий асарлар яратди. Шулардан «Софист», «Парменид», «Теэтет», «Давлат», «Протагор», «Горгий», «Менон», «Федон», «Федр» каби 30 дан ортиқ асари бизнинг давримизгача етиб келган.

ДОНИШМАНДЛАРНИНГ дил сўзлари — дарё туби садафларининг ичидаги дуру гавҳар бўлиб, бу панд-насиҳатлар, ҳикмат-нақллар ўлмас маънавий васият бўлиб қолаверади. Афлотуннинг фалсафий мероси ҳам инсониятга зиё бахш этаверади. Қуйида донишманд ҳикматларини ўқийсиз.

⊙

▲ Ҳар қандай донoликнинг замини — сабр-қаноат.

▲ Арзимаган ва бефойда нарсаларга керагидан ортиқча вақт сарфлаш доно одам учун ниҳоятда оғирдир ва бу уни мисли сиз ташвишга солади.

▲ Вақт ҳамма нарсага ўз таъсирини ўтказади: йилларнинг поёнсиз ҳалқаси номни ҳам, қиёфани ҳам, характерни, ҳатто тақдирни ҳам ўзгартира олади.

▲ Одамларнинг бахтини ўйлаб, ўз бахтимизни ҳам топамиз.

▲ Одамлар бошларига қайғу тушганда тақдирдан, худолардан ва бошқа истаган нарсалардан зорланадилару, аммо ўзларидан зорланмайдилар.

▲ Хурофотдан ақли озган одам энг оғир нафратга учраган кимсадир.

▲ Ўз-ўзини алдаш даҳшат, чунки бунда алдовчи ҳамиша алдanувчида мужассам бўлади.

▲ Ғирт нодонлик, бу ҳали унчалик қадар иллат эмас, саёз ўзлаштирилган билимларни жамлаш ундан батарроқдир.

▲ Виждонсиз нотиқлар ёмонни яхши деб тушунтиришга ҳаракат қиладилар.

▲ Турмушдаги муносабатларда дўст ва таниш-билишлар илтифотини қозонмоқ учун уларнинг бизга қилаётган хизматини ўзлари ўйлагандан кўра юксакроқ баҳолашимиз, аксинча, ўзимиз қилаётган ишларни эса дўстларимиз ва таниш-билишларимиз ўйлагандан кўра камроқ деб ҳисоблашимиз керак.

▲ Инсон учун биринчи бахт — унинг соғлиғи, иккинчиси — гўзалликдир.

▲ Гимнастика — тиббиётнинг шифобахш қисмидир.

▲ Бировни хафа қилганингдан кўра, ҳафагарчиликка чидаганинг маъқул.

▲ Ичкилик ичишга мубтало бўлганлар, аччиғи тез одамлар ойнага қараб, ўзларининг хунук тусларини кўрган бўлсалар эди, бу ярамас одатларни ташлаган бўлардилар.

Тўлқин РАСУЛЕВ
тайёрлаган.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Телетайп лентасидан

ЖОРЖТАУН. Гренададан олинган хабарларга кўра, АҚШ ҳарбий-денгиз кучларининг учта кемаси ва бир транспорт кемаси Сент-Жоржес портига келиб лангар ташлаган. Бу кемалар Кариб денгизидаги ана шу орол давлатида ўтказиладиган уч ойлик ҳарбий машқларда қатнашади. Машқларда АҚШнинг 125 нафар ҳарбий хизматчиси билан Пентагон тайёрлаган Гренада қирғоқ мудофаа отрядлари қатнашади. Машқлар чоғида оролга денгиздан десант тушириш ишлари пишиқтирилади.

МАДРИД. Мадриддаги Сан-Фермин районининг аҳолиси ишсизлик ва жиноятчилик кўпайиб бораётганига қарши забастовка ўтказди. Пойтахт яқинидаги 18 мингга яқин киши яшайдиган бу районда жамоат тартиби ва иш билан банд бўлиш аҳволининг ёмонлашиб кетганлигига қарши норозилик сифатида корхоналар, идоралар ва савдо марказлари ёпилди. Сан Фермин аҳолиси уюшмасининг раиси Виктор Ренес ЭФЭ агентлигининг мухбири билан суҳбатда жиноятчилик ва гиёҳвандликнинг ўсиши ишсизлик кўпайишига бевосита боғлиқ эканлигини айтди. Районимиздаги катта ёшли кишиларнинг ҳар иккисидан бири ва ёшларнинг ҳар учтасидан бири ишсиздир, деди у. Забастовка қатнашчилари райондаги муҳим социал муаммони ҳал этиш учун маъмурлар шошилинч чоралар кўрсин, деб талаб қилдилар.

САРГУЗАШТ ИШҚИБОЗЛАРИ.

Р. Шарипов фотоси.

• Шанба калейдоскопи •

Кўҳна ва навқирон телефон

Франциянинг бир неча электрон фирмалари симсиз ихчам телефон аппаратини яратиш устида ишламоқда. У пайдо бўлгач жамоат жойларидаги таксофон ва телефон будкаларига эҳтиёж қолмайди. Уларнинг ўрнини тузилиши мураккаб бўлмаган ретранслятор-устунлар эгаллайди. Ихчам телефон эгаси улар орқали шаҳар телефон тармоғига уланади.

«Публипост» номли бу система жорий йилдаёқ Лион — Марсель трассасида синаб кўрилади. 1989 йилда эса у йирик шаҳарларда ва асосий автомобиль йўлларида ишга туширилади.

Ихчам телефон ва устунлар ўртасидаги алоқа юқори частотадаги приёмопередатчик ёрдамида амалга оширилади. Ҳар бир устунга бешта телефон сими уланади, бу эса бир йўла беш абонентнинг гаплашиши учун имкон яратади. Абонент передатчигининг иш частотаси — 41 мегагерц, устунники эса — 26 мегагерц. Ҳар бир устуннинг хизмат радиуси эллик метр билан чекланган, бу эса улар орасидаги шовқин тўсиқларини осонлик билан бартараф этади. Телефон алоқасини ўрнатиш учун ретрансляторлардан бирининг хизмат радиусига кириш зарур.

Барча устунларни Париждаги ЭҲМ билан жиҳозланган бирон-бир АТСга улаб қўйиш мўлжалланмоқда. Айни чоғда у ерда телефон абонент карточкалари орқали олиб борилаётган шаҳар ички ва шаҳарлараро суҳбатлар рўйхатга олинмоқда.

Бу система ёрдамида қандай қилиб алоқа ўрнатилади?

Устуннинг ҳаракат радиусига кирган абонент портсигарга ўхшаш телефон аппаратини очади-да, ундан телескопик антеннани чиқариб, кнопкали териш қурилмаси ёрдамида керакли номерни чақиради, мазкур номер суюқ кристаллда ишловчи экранда пайдо бўлади. Шундан сўнг абонент телефон суҳбатлари учун тўлов счетининг номери ва тўрт рақамдан иборат шифр териб, АТСдаги электрон машина рақамларнинг тўғри ёки нотўғрилигини аниқлаб номерларни улаб беришини кутади. Шундан сўнг суҳбат ҳақи абонентнинг счётига қўшилади.

Радиотелефонга қараганда «Публипост» системаси бирмунча арзон, ишлатилиши осонроқ, энг муҳими радио диапазоннинг ниҳоятда оз қисмини эгаллайди. У кенг истеъмолчиларга мўлжалланган. Ихчам телефоннинг нархи айтарли қиммат эмас — тахминан 500 дан 1000 франккача, олти минутли суҳбатнинг баҳоси эса худди телефон-автоматнинг баҳосидек — 73 сантим.

Ихчам телефоннинг ҳажми сигарет пачкасидек келади. Бундай миниатюризация — янги босқичдаги микросхемаларнинг қўлланилганлигидан.

Айни чоғда ихчам телефон ва ретрансляция устунларининг намуналари муваффақият билан ишлатилмоқда.

Мутахассислар «Публипост» системаси кўпгина афзалликларга эга ва иқтисодий томондан фойдалироқ, дея фикр юритишмоқда. Бешта телефон будкаси ўрнига ўрнатиладиган биргина устун арзонроқ туради. Деворларга ёки чироқ устунларига ўрнатилганлари телефон-автоматларда юз берадиган носозликлардан холи бўлади. Шунингдек, бу турдаги телефонлардан шофёрлар машиналаридан тушмасдан фойдаланишлари мумкин.

⊙ ТАИЛАНД

Балет барчани мафтун этди

«Рус балети таиландликлар қалбини ром этди» — «Бангкок пост» газетаси Белоруссия ССР Давлат опера ва балет академик театрининг гастролларига ана шундай якун ясади. Театрнинг бош балетмейстери СССР халқ артисти В. Н. Елизарев бошчилигидаги коллективнинг чиқишлари томошабинлар билан тўлган залларда ўтди. Совет артистларининг маҳорати томошабинларда катта таассурот қолдирди. Техник камолотдан ташқари ижронинг жўшқинлиги ва баркамоллиги фавқулодда ҳол бўлди, дея баҳолашди маҳаллий танқидчилар.

Таиланд рақси минг йиллик тарихга эга. Унда тайск-лаос, хитой ва ҳинд маданияти элементлари уйғунлашиб кетган. Ҳозирги кунда Таиландда миллий рақслар билан бир қаторда классик ва замонавий балет ҳам машҳур. Совет балети билан бу ерда фақат видеокассета ёки фотосуратлар орқали таниш эдилар. Шунинг учун мамлакат жамоатчилиги Минск балет труппасининг гастролларини Совет — Таиланд маданий алоқаларини ривожлантиришда муҳим қадам бўлди, деб баҳолашмоқда.

Совет артистлари таиландлик ҳамкасблари билан тажриба алмашишди. Улар таиландлик балерина Верапон Прама томонидан ташкил қилинган балет мактабида намунали дарс ўтказишди. Шу мактабнинг бир неча ўқитувчилари СССРда хореографиядан билим олишган. Балет мактаби ҳозирги ўқувчиларининг кўпчилиги ҳам шуни орзу қилишмоқда.

⊙ ҲИНДИСТОН

«Ажуба»— совет-ҳинд фильми

Бомбейда «Ажуба» фильмини суратга олиш биринчи босқичи тугалланди. Бу Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон кинематографчилари ҳамкорлигида яратилаётган йирик асардир. Фильм рус ва ҳинд тилларида М. Горький номидаги киностудияда ва «Фильмвалас» ҳинд студиясида яратилмоқда. Сценарийга «Минг бир кеча», «Панчатантра» ва бир неча рус эртакларидан олинган воқеалар асос қилиб олинган. «Ажуба» — машҳур ҳинд актёри Шаши Капурнинг дастлабки режиссёрлик дебюти. У фильмни совет режиссёри Геннадий Васильев билан ҳамкорликда суратга олмоқда.

Фильмда артистлар кийдиган костюмлар ҳинд модельери Бхану Атхейя томонидан яратилган. «Ганди» кинофильми учун «Оскар» мукофотига сазовор бўлган модельер совет рассоми Людмила Чекулова билан ҳамкорлик қилмоқда.

⊙ ЧЕХОСЛОВАКИЯ

«Татра» ғолиб чиқди

Чехословакиянинг машҳур «Татра» маркали оғир юк автомобили Париж — Дакар халқаро пойгасида маррага биринчи бўлиб келди. Халқаро пойгалар бу йил ўнинчи бор ўтказилди. 13 минг километрдан иборат трассада жаҳонга машҳур маркадаги 108 та оғир юкли, 311 та енгил автомашиналар ва 183 та мотоцикл ғолиблик учун кураш олиб борди.

«Татра»дан кейин Чехословакиянинг яна бир ЛИАЗ маркали оғир юкли автомобили марра чизиғини кесиб ўтди.

Копржившиц шаҳридаги «Татра» автомобиль заводи ҳар йили 15 минг автомашина ишлаб чиқаради. Шундан 70 проценти экспорт қилинади. Совет Иттифоқи заводнинг йирик буюртмачиси ҳисобланади.

Болалар сўзлаганда

— Бувижон, ширин конфет ейсизми? — сўради Феруза.
— Раҳмат, оппоғим, егим келмаяпти.
Бироздан кейин у деди:
— Бувижон, ундай бўлса мендан сўрамайсизми?

* * *

Беш яшар Рустамжон ойисига:
— Кучугим ботинкамни ғажиб ташлабди! — деди.
— Ундай бўлса уни жазолаш керак, — деди ойиси.
— Мен шундай қилдим, унинг идишидаги сутни ичиб қўйдим.

* * *

Олти яшар Хуршид ҳайвонот боғида товусни кўриб, деди:
— Бу қушни, рангли телевизор учун атайлаб ўстиришган бўлишса керак-а адажон?!.

* * *

Шуҳрат шимини ифлос қилганлигини кўрган бувиси:
— Сени нима қилса бўлади ахир! Ҳозиргина кийган шиминг билан полнинг чангини артиб қўйибсанку!
— Бунинг учун «раҳмат» демайсизми, бувижон!

* * *

Зокиржон ойиси тайёрлаган шўрвани ичкиси келмади. Ойисининг аччиғи чиқиб:
— Ҳозир овқатингни ичиб қўймасанг шум кампирни чақираман! — деди.
— Сизнингча у шу овқатингизни ичиб қўяди, деб ўйлаяпсизми? — деди Зокиржон.

Тўпловчи: Талъат АБДУЛЛАЕВ.

Этюдлар

Қизилча

Сабзининг картасига экилган қизилча яхши ишловдан сўнг тўлишди. Катталиги пиёладек думалоқ юзларида айқирган қон тирсиллаб чиқиб кетаётгандек.

— Қанд моддаси кўплиги жиҳатидан экинлар ичида танҳо ўзимман. Кўпирган қип-қизил ширин қоним танамга сиғмай, баргимгача ўтиб кетди-я, — деди у қуённинг қулоғидек шапалоқ баргларини қимирлатиб сабзига.

— Ўзингизни сал босинг, — деди сабзи ер тагидан тўнғиллаб.

— Ҳой сабзи, унга айтгин, қанди меникидан ҳам кўп бўлса яна яхши. Етмаганимга енг бўлади, деб қайтангга хурсанд бўламан, — деди қўшни эгатдаги ўғридек келадиган қанд лавлаги.

Қизилча баттар қизариб кетди.

Жинғил

— Ёнғоқ тарвақайлаб истаганча жойни эгаллаб ётса-ю, менга болта урасан. Бир бўйра жойгаям ҳаддим сиғмайдими, ҳақиқат борми? — жинғилнинг фиғони ошди.

— Ҳақиқат бор, — деди ўтинчи унга. — Ёнғоқ юз бўйра жойни эгалласа ҳам шунга яраша элга нафи тегади. Сен-чи, бир бўйра жойнинг меҳрини ҳам оқламаяпсан. Умрни изсиз — бекор ўтказяпсан.

Ғани АБДУЛЛАЕВ,
боғбон.

Яхши кайфият Сизга ёр бўлсин

Бир асар тарихи

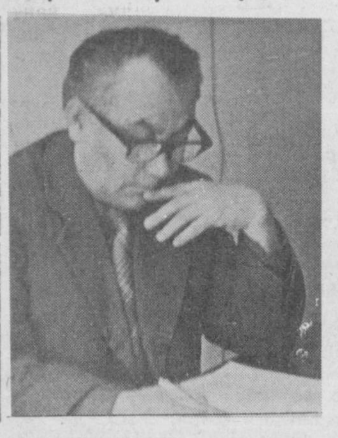

Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати, адабиётшунос Ғаффор Мўминов билан суҳбат.

— Ғаффор ака, Ҳамза Ҳакимзоданинг биографиясида Туркистон шаҳри билан боғлиқ давр ҳақида сўз боради. Инқилобий курашнинг энг авж палласида Ҳамзанинг чекка Туркистонга бориб қолишини қандай изоҳлаш керак?

— Барча илғор ёзувчиларда бўлгани каби Ҳамза ҳаётида ҳам нотинч пайтлар кўп бўлган. Бу, шоир курашган идеалларнинг маълум тоифа зодагонлар қарашларига тўқнаш келгани билан изоҳланади. Шундай воқеалардан бири Февраль ва Октябрь революциялари оралиғида содир бўлган эди. Маълумки, Ҳамза жуда кўп зиёлилар қатори дастлаб Февраль инқилобини меҳнаткаш халққа чинакам озодлик келтиради деб ўйлаган ва унга хайрихоҳлик билдирган эди. «Ҳуррият», «Кенгаш» журналларини ташкил этиб, кенг фаолият кўрсатганлигининг сабаби ҳам шунда. Лекин секин-аста у буржуа ҳукуматининг реакцион моҳиятини тушуна борди. Кейинроқ бу «янгидан бўлган истибдод» эканини англаб, унга қарши актив курашга ўтади. Вақтли ҳукумат ва унинг айрим вакиллари билан тўқнашувнинг кескинлашиши натижасида қувғин остига олинади. «...Сўнгра мақсадим бўлмагач, Туркистон кетдим...» — деб ёзган эди Ҳамза.

Ҳамза Туркистонда Саид Носир Миржалиловнинг ташқари ҳовлисида яшаган. Саид Носир Қўқонда кўп бўлган, таниш-билиш орттирган, айниқса, санъат, адабиёт ва маориф ишлари билан кўп қизиққанлиги туфайли бу соҳа кишиларига яқин бўлган. У ерда Ҳамза Саид Носирнинг қизларига музика ва шеър санъатидан таълим беради. Саид Носир ташаббуси билан очилган янги усул мактаби ишларига яқиндан кўмаклашади, бадиий ижод билан шуғулланади. Октябрь инқилобининг ғалабасига бағишланган митингда қатнашади, ўзининг инқилобий шеърларини ўқийди.

— Демак, Ҳамза Октябрь инқилоби кунларида ҳам Туркистонда бўлган?

— Ҳатто, Октябрь инқилобидан кейин ҳам 5 ой яшаган. Қўлёзмалар институтида сақланадиган Ҳамзанинг шахсий архивидаги ҳужжатлардан аниқланишича, у 1917 йил октябрининг бошидан 1918 йилнинг 10 мартигача Туркистонда бўлган. Шу кунга қадар илмий адабиётларда Ҳамзанинг 1917 йилнинг кузида Туркистонга кетгани ва 1918 йилнинг апрелидан бошлаб яна Қўқонда ўқитувчилик қила бошлагани ҳақида ёзиб келинарди. Орадаги 6 ойлик ҳаёти ҳақида сукут сақланарди.

— «Мухторият ёки автономия» асарининг ёзилиши ҳам шу даврга тўғри келадими?

— Ҳамзанинг Туркистонга жўнашига сабаб бўлган воқеалардан бири ҳам аксилинқилобчи миллатчи ва руҳоний унсурларни, уларнинг машъум ниятларини кескин фош қилувчи ана шу «Мухторият ёки автономия» ҳажвий комедиясини ёзиб, Қўқондаги Маҳмуд тарашанинг меҳмонхонасида омонат саҳна ясаб, халққа кўрсатганидир. Томоша катта шов-шувларга сабаб бўлади. Ғазабланган миллатчилар Эргаш қўрбоши орқали Ҳамзани нобуд қилиш режаларини тузади. Ҳамзанинг дўстлари уни яширишга мажбур бўладилар.

Асар Қўқон мухторияти ўрнатилгунга қадар, унинг кичик ячейкалари ҳисобланган, «Мухторият» программаларининг мазмунини ўз фаолиятида ифода этган аксилинқилобчи ташкилотлар «Шўрои ислом» (Ислом кенгаши) ва «Шўрои уламо» (Уламолар кенгаши)нинг раҳбарларига қарши қаратилгандир.

Бу реакцион панисломистик ташкилотлар Туркистоннинг Россиядан ажраб чиқишини ва барча мусулмонларнинг Туркия ҳимояси остидаги ягона давлатга бирлашмоғини тарғиб қиларди. Бу Ҳамзага аён эди. Шунинг учун ҳам бу темага мурожаат қилди.

— Асарга бўлажак реакцион ҳукумат аъзоларининг кенгаши асос қилиб олинган. Бундай маълумотларни Ҳамза қандай қўлга киритган экан?

— Юқорида айтиб ўтдик, Февраль революциясидан сўнг ҳокимиятни қўлга олган янги ҳукуматнинг эркпарварлигига дастлаб умид боғлаган Ҳамза «Шўрои ислом» ташкилотида маълум вақт ишлаган. Аммо уларнинг мақсад ва режаларини англагач, тезда бу ташкилотни тарк этади.

Ҳамзани «Мухторият»да бўлган деган фикрлар баъзи тадқиқотчиларни чалғитган бўлса керак, Ҳамзага бағишланган айрим китобларда унинг ҳаётидаги бу воқеа четлаб ўтилади. Эҳтиёткорлик қиламан деб ёзувчи ижодининг муҳим бир саҳифаси очиқ қолдириб кетилади. Аслида «Қўқон мухторияти»нинг Қўқонда бўлиб ўтган Ўлка мусулмонларининг (фавқулодда) съездида эълон қилиниб, қонун чиқарувчи орган Туркистон мувaққат кенгаши ва Муваққат ҳукумати сайланган (1917 йил 26-29 ноябрь) ва ниҳоят 3 ойгина ҳукм сурган бу «ҳукумат» Қўқон ишчилари, Қизилқия кончилари, Қизил мусулмон партизанларининг фаол иштирокида Ф. И. Колесов бошчилигидаги Қизил гвардиячи қўшинлар томонидан тор-мор келтирилган, 1918 йил 6—9 февраль кунлари Ҳамза, юқорида қайд қилганимиздек, Туркистон шаҳрида бўлган.

— Пьесани тугалланмаган дейишади...

— Афтидан «Мухторият ёки автономия» драмасининг илк номланиши «Шўрои ислом» бўлган бўлса керак. Асар тугалланмаган. 1 чи пардаси тўлиқ, унда Мухториятчиларнинг «Шўрои ислом» ташкилотида туриб тузган режалари, хом хаёллари ҳажв қилинади. Тугалланмагани табиийки, 2-пардада бу реакцион ташкилотнинг ҳалокати акс этиши керак эди. Ваҳоланки, асар ёзилганда «Мухторият» ҳали ҳокимият тепасига чиқмаганди. Буларнинг ҳаммаси мазкур драманинг биографиясини яратиш учун муҳим манба бўлиб хизмат этади. Шундай қилиб, драма 1917 йил сентябрида, яъни Ҳамзанинг Туркистонга кетишидан озгина муддат илгари ёзилган деган хулосага келиш мумкин.

— Асарнинг сюжетини яна бир марта эслаб ўтсак яхши бўларди...

— Асар воқеаси бўлажак ҳукумат қандай бўлиши кераклигини муҳокама этувчи руҳоний амалдорлар мажлисининг тасвиридан бошланади. Драматург турли физиономияга эга бўлган, сўз ва муомалалари билан ўзининг бутун қиёфасини, ички руҳий оламини, савиясини ифода этиб турувчи амалдорларнинг ёрқин портретини яратади, уларнинг характерини очади.

Масалан, котиб Н-домла (асардаги персонажларнинг номи улар исмларининг бош ҳарфи билан берилган) «исполнительний» сўзини «исмотильний» деса, котиб муовини Х-домла «хисмотельний», секретарни «селкетар», деб талаффуз қиладилар ва ўзларининг бутун қашшоқ руҳий оламини намойиш этиб, томошабинда кучли кулгу қўзғайдилар.

Ф-домланинг янги ҳокимият қандай аталишини муҳокама қила туриб, «Ҳафтаномияси ҳам бутун фалокат, ахир янги келган вақтида отлар ҳуркиб, узуб, аробалар олуб қочуб неча одамларни босуб ўлдурмадими?» — дейдики, «автономия» билан «автомобил»нинг фарқига бормаган бўлажак ҳукумат аъзосининг бу қадар саводсизлиги томошабинда таажжуб аралаш қаттиқ кулгу ва нафрат уйғотади.

Ҳокимият расман ўрнатилмасиданоқ, унинг бутун машъум ниятлари, барча реакцион ҳатти-ҳаракатларини фош этган, бўлажак ҳукуматни идора этувчи амалдорларнинг шармандасини чиқарган бу асар «Қўқон мухторияти»нинг тор-мор этилишида қанчалик катта таъсир кучига эга бўлганини англаш қийин эмас.

— Ҳамзанинг бу асари ўз вақтида ҳозиржавоблик билан ёзилганига шубҳа йўқ. Ҳозир республикамизда Ҳамзахонлик кунлари давом этяпти...

— Ҳамзахонлик Навоийхонлик, Пушкинхонлик каби халқимизнинг анъанавий адабий байрамига айланиб боряпти. Лекин бу қутлуғ тадбирда барча адабиёт ихлосмандлари актив иштирок этишини истардим.

— Албатта, ахир бу ҳар биримизнинг бурчимиз-ку. Ғаффор ака, суҳбатингиз учун сизга оқшомхонлар номидан самимий раҳмат изҳор этамиз.

— Ташаккур.

Суҳбатни **Т. УБАЙДУЛЛАЕВ** ёзиб олди.

* * *

«Мухторият ёки автономия»

Саид Носир Миржалилов уйининг ташқи кўриниши. Ҳамза бу уйда 1917 йил октябрь ойидан 1918 йил март ойигача яшаган. Сурат 1975 йилда олинган.

Йиллар ҳикоя қилади

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинофестивали. Тошкент-88

24 майдан 30 майгача Тошкентда янги регламентга кўра, Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг ўнинчи халқаро кинофестивали ўтказилади.

Илк бор кўрик доирасида тўлиқ метражли бадиий фильмлар конкурси ўтказилади. Фестивалнинг бешта асосий соврини — бош соврин, кино санъатида миллий анъаналарни сақлаш ва ривожлантириш учун соврин, эркаклар ва аёллар ролини энг яхши ижро этганлик учун, энг яхши дастлабки роллар учун совринлар таъсис этилди. Совринларни жаҳон киносининг таниқли усталаридан иборат халқаро жюри топширади. Роль ижро этилмайдиган фильмларнинг информацион кўриги ва кейинги йиллардаги энг яхши совет фильмларининг ретроспектив кўриги ҳам ўтказилади.

Фестивалда кинематографчиларнинг профессионал клуби — Прок — 88 ишлай бошлайди. Москва кино кўриги намунасида меҳмонлар ва қатнашувчилар ҳамкасблари билан учрашадилар. Ўзбекистондаги етакчи бадиий коллективларнинг санъати билан танишадилар. Машҳур режиссёрлар, актёрлар, киношунослар «Кино ва кўп миллатли маданият анъаналари» симпозиумида иштирок этадилар.

Тошкент анжуманида Бутуниттифоқ «Совэкспортфильм» бирлашмаси ташкил этадиган кино бозори ишлайди. Совет ва чет эллик кино арбобларининг музокараларида биргаликдаги постановкаларни муҳокама қилиш мўлжалланган

Тошкентнинг ўнинчи кино анжумани кўзда тутилган «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» анъанавий шиори остида ўтади. Фестивалдан мақсад — уч қитъа мамлакатлари кино санъатининг энг яхши асарларини оммалаштириш, ижодий ривожлантиришга кўмаклашишдан иборат.

1968 ЙИЛ

Тошкентда ўтказилган биринчи кинофестивалда Осиё ва Африкадан 49 мамлакат иштирок этди. Фестивалнинг «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» деган шиори икки қитъадан келган 319 кинематографчини бирлаштирди. Тошкент экранида 100 дан ортиқ бадиий ва ҳужжатли фильмлар намойиш этилди.

1970 ЙИЛ

II Халқаро Тошкент кинофестивалига 62 мамлакатдан делегациялар келди. Тошкент экранида намойиш қилинган фильмлар сони эса 200 тага етди. Шу йили Яман Халқ Демократик Республикаси ва Бангладеш биринчи марта ўз делегацияларини юбордилар.

1974 ЙИЛ

Фестивалга 70 та давлатдан 300 вакил келди. Кинофорумда «Қуёш тутилган йили» (Монголия), «Бобби» (Ҳиндистон), «Абу Райҳон Беруний» (Ўзбекистон) каби фильмлар катта муваффақият қозонди.

1976 ЙИЛ

Шу йили биринчи марта Лотин Америкаси мамлакатларининг экран усталари Халқаро кўрикда қатнашдилар. Шундай қилиб, Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг IV Халқаро Тошкент кинофестивалида Осиё қитъасидан 34 та, Африкадан 34 та, Лотин Америкасидан 14 мамлакат қатнашди. Булардан ташқари кино анжуманига Европа ва Американинг 20 дан ортиқ давлатидан кинематографчилар келди. Тошкент экранида 110 та бадиий ва 115 та ҳужжатли лента намойиш этилди. IV Халқаро Тошкент кинофестивалидан бошлаб «Кинофестиваль йўлдоши» чиқарила бошланди.

1978 ЙИЛ

Етмиш олти мамлакатнинг вакиллари V Халқаро Тошкент кинофестивалининг қатнашчилари ва меҳмони бўлдилар. Тошкентга Осиё қитъасидан 21 та, Африка қитъасидан 32 та ва Лотин Америкасидан 9 та делегация келди.

Фестиваль қатнашчилари сафида Чили Ватанпарвар Кучлари ва Фаластин Озодлик Ташкилотидан кинематографчилар ҳам бор эди. Булардан ташқари, Тошкентга БМТ ва ЮНЕСКО делегациялари ҳам ташриф буюрдилар. Ҳаммаси бўлиб 230 та фильм кўрсатилди.

1980 ЙИЛ

VI Халқаро Тошкент кинофестивалига 97 мамлакатдан делегация келди. Осиё қитъасидан 22 та, Африка қитъасидан 34 та, Лотин Америкасидан 15 та, БМТдан 2 та, ЮНЕСКОдан 2 та делегация қатнашди. Тошкентга Европанинг 7 та социалистик ва 10 та капиталистик давлатидан меҳмонлар келди. 500 дан зиёд кинематографчи иштирокида ўтган бу анжуманда 200 га яқин фильм намойиш этилди.

1982 ЙИЛ

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг VII ТХКФда 100 га яқин мамлакат кинематографчилари, халқаро ва миллий ташкилотлар қатнашдилар. Фестиваль экранида 300 га яқин бадиий ва ҳужжатли фильмлар кўрсатилди.

1984 ЙИЛ

VIII Халқаро Тошкент кинофестивалининг расмий ва ахборот кўрсатувлари программасига 240 та бадиий ва ҳужжатли фильм киритилди. 92 мамлакат, Халқаро ва миллий ташкилотлардан 540 дан зиёд делегат келди. Ўтган барча фестиваль кунларида бўлгани каби «Кино — социал тараққиёт, халқлар озодлиги учун курашда» шиори остида баҳс ўтказилди.

1986 ЙИЛ

IX Халқаро Тошкент кинофестивали программасига 200 га яқин бадиий, ҳужжатли ва қисқаметражли фильмлар киритилди. 100 дан ортиқ мамлакатдан, шунингдек бир қатор Халқаро ва миллий ташкилотлардан делегатлар келди. Фестиваль экранида «Алвидо, ғўр ёшлигим!» (Ўзбекистон), «Оқ Қоплон авлоди» (Қирғизистон), «Шаҳризоданинг яна бир туни» (Тожикистон), «Фироғий — айрилиқ демак» (Туркманистон) каби янги совет фильмлари намойиш этилди.

Шанба оқшоми

Тўртликлар

ҲАЛОЛ БЎЛМОҚ УЧУН

Ҳақ сўзни айтмоққа жасорат керак,
Ҳалол бўлмоқ учун қаноат керак.
Ноҳақлик зўр келган пайт ҳақиқат деб
Фидо бўлмоқ учун матонат керак!

ОНА КИЙИК

Кийик дер: арзимни тингла, эй сайёд!
Магар инсон эсанг айлагин имдод.
Тиғингга бошимни қўюрман ўзим.
Боламни тузоқдан айлагил озод...

ХАЙЁМОНА

Лой — сув заҳматидан толиққан кулол,
Кўзага бош қўйиб чўзилди беҳол.
Чайқалган кўза дер: қовоқ бошни ол!
Мен ҳам кулол эдим, сен каби баттол.

ИРМОҚЛАР ТУТАШИБ...

Ирмоқлар туташиб бўлғуси дарё,
Дил дилдан сув ичар, кўз-кўздан зиё.
Гар эллар дўст бўлиб туташса диллар
Ёшариб кўрк очар қўҳна бу дунё.

АЖАБ ДУНЁ

Булбул дер қайда бор мангулик баҳор?
Қарға дер дунёни қопласин муз — қор!
Бургутлар орзуси, энг юксак чўққи.
Бойқушлар излайди вайрона, мозор...

ЭЗГУЛИК

Эзгулик дардини чекмаса инсон,
Харобат макони бўлурди жаҳон.
Қалбларга эзгулик зиёсин сочгин.
Жаҳонда эзгулик ўлмас ҳеч қачон...

Нусрат КАРИМ.

Баҳор таомлари

Сумалак қандай тайёрланади?

Бунинг учун жайдари «қайроқи» деб аталувчи оқ буғдой керак бўлади. Донни совуқ сувда чангидан ювиб, уч сутка ивитиб қўясиз. Суви тортилиб қолса, яна сув қуйиб турасиз. Шу фурсат ичида буғдой ниш уриб, бўртади. Уни энди тоза тахта устига, қалинлигини бир сантиметр қилиб ёясиз-да, юзига дока ёпиб ёруғроқ, бироқ бевосита қуёш нури тушмайдиган жойга олиб қўясиз. Ҳар 3—4 кунда, гоҳида 5—7 кун эрталаб сув севалаб турсангиз ўсимта ва илдиз ҳосил қилади.

Ўсимтанинг бўйи 5 сантиметрча, яъни нинага ўхшаган ва илдизлари ҳам бир-бирига киришиб торфсимон массага айланади. Ана шунда массани 10х10 сантиметр шаклда квадрат бўлакларга кесасиз-да, келига солиб туясиз (гўштқиймалагичдан чиқарсангиз ҳам бўлади). Эзилган массага тенгма-тенг сув қуйиб докада сузсангиз, сутсимон шарбат ҳосил бўлади. Буни идишга олиб қўясиз. Тулпга яна сув қўшиб иккинчи бор сузасиз. Буни бошқа идишга олиб қўясиз. Тулпга яна сув қўшиб учинчи бор сузинг. Ҳосил бўлган шарбатни учинчи идишга қуйинг. Қозонни қиздириб, пахта мойи доғлайсиз. Сўнгра оловини ўчириб бир соат давомида совитасиз. Совиган ёғга қисм-қисмлаб ун солиб ва биринчи сузилган шарбатни аралаштириб атала ҳосил қиласиз. Буни қўлда яхши мижиб қумоқларини йўқотгач, оловга қўйиб қайнатасиз, сўнгра қозонга иккинчи бор сузилган шарбатни қуйиб юборасиз-да, яна қайнатасиз ва учинчи бор сузилган шарбат қуйилади. Сумалак энди баланд оловда қайнатилади ва кафгир билан доим кавлаб турилади. Кавлаш агар бир неча минут тўхтатилса, куйиб тагига қирмоч олиш бошланади. Шу сабабли кавлашни навбатма-навбат кўпчилик муттасил адо этиб туради.

Қозонга ўрик данагидек келадиган бир нечта силлиқ тошчалар ташлаш зарур. Бунинг сабаби тошчалар қозон остига чўкиб қизийди, кавлаганда суюқлик ичида конвекцион ҳаракатга келади ва таомнинг тезроқ пишишига, тагига олмаслигига ёрдам беради.

Сумалакка яна тоза ювилган ёнғоқ ёки туршак солса ҳам бўлади. Сумалак 11—12 соат қайнатилгандан сўнг пишади. Шу орада суви тез буғланиб жуда қуюқ тортса оз-оздан қайноқ сув қуйиб қайнатилаверади.

Одатда сумалак тайёрлаш эрталаб соат 10 ларда бошланиб, ўсимтани янчиш, сузиш, ёғ доғлаш, ун чайиш жараёнлари соат 12 гача давом этади ва уни қайнатиш то соат 24 гача давом этади. Шундан сўнг олови тортиб олинади-да, қозонга тоғора ёпиб устидан тўшак ташланади ва то эрталабгача дамлаб қўйилади. Буни нонушта дастурхонига пиёла ва косаларда нонга теккизиб ейиш учун тортилади.

Кўриниши — қуюқ-суюқлиги аталасимон тўқ яшил ёки оч жигарранг тусда бўлган кисел массаси.

Мазаси — ширин, холвайтарни эслатса-да, буғдой ўсимтасининг ёқимли тахирлиги андак сезилиб туради, ичида ёнғоқ ва данак катталигидаги тошчалар бор.

Рецепти: бир оиланинг бир ҳафталик истеъмолига сумалак тайёрлаш учун 0,5 кило буғдой ундирилади. Бунга 2 кило ун чайилади, бир кило пахта мойи доғланади, 15—20 дона силлиқ тошчалар керак бўлади.

Ушбу рецептни хоҳлаган миқдорда кўпайтириб дош қозонларда бутун маҳалла ва қишлоқ аҳолисини таъминлайдиган сумалак тайёрласа бўлади.

Карим МАҲМУДОВ,
пазанда.

«Баҳор» гуллари». С. Маҳкамов фотоси.

Бу—қизиқ

СЕЗГИР БЕЛАНЧАК

Чақалоқ йиғлашни бошлаши билан беланчак автоматик равишда тебрана бошлайди. Бу автоматик тебранувчи беланчакни Югославиянинг Майковак мебель фабрикасида ишловчи икки ходим яратди. Ҳозир бу беланчак Белградда ташкил этилган Халқаро мебель ярмаркасида намойиш этиляпти.

ЧАПДАСТ САРТАРОШ

Энг тез ишловчи сартарош Японияда истиқомат қилади. У 55 минут ичида 400 кишининг соқол-мўйловини олишга муяссар бўлди. Унинг «рақиби» эса шу вақт ичида 368 кишининггина соқол ва мўйловини олишга эришди, холос!

УЛКАН ҚУШ УЯСИ

Швециялик 13 ёшли Даниел Элмкунст жаҳонда энг улкан қуш уясини қурди. Уя дарахтга жойлаштирилган бўлиб, у 41 қаватдан иборат. Уяда 82 та қуш бемалол яшаши мумкин.

ХАЛОСКОР ЧЎЧҚА

Прицилла «хоним» ҳозир Америкадаги энг машҳур хонаки чўчқалардан ҳисобланади. Бу «хоним» яқинда инсон ҳаётини сақлаб қолганлиги учун медали билан тақдирланди.

Прицилла «хоним» сувга чўкаётган ўн бир ёшли болани кўриб қолиб, ўзини сувга отди. Бола «хоним»нинг думидан ушлаб олиб, эсон-омон қирғоққа чиқиб олди.

Тошкент Давлат университетининг ўқитувчиси Шуҳратхон ИМЯМИНОВА тайёрлаган.

Яшил дорихона

Чаканданинг хосияти

Баъзи кишилар аҳён-аҳёнда облепиха мойини мақтаб, қўлланишга тавсия этишади. Уни ўзбек тилида чаканда ёки чирқаноқ дейдилар. Бундан икки минг йил илгари одамлар бу ўсимлик мевасини йиғишарди. Уни бадавлат аёллар юз-қўлларига ва баданларига суркар эдилар. Сабаби — мева таркибидаги чаканда мойи терини юмшатиб, унинг ҳуснига ҳусн қўшади.

Чаканда жийдадошларга мансуб бўлган икки уйли дарахт ёки бута. Яхши ўсган туплари 6 метргача етади. Баргларининг устки қисми кулранг, остки қисми эса кумушсимон рангда бўлади. Гуллари майда, сарғиш, баҳорда барг чиқариши биланоқ гуллайди. Кузда меваси пишиб етилади, лекин таъми тахир бўлади. Биринчи совуқ таъсирида мевага анча маза киради.

Чаканда сермева бўлиб, ҳосилга кирганида жуда чиройли кўринади. Меваси тиканли бўлганидан паррандалар унга тегмайди. Шунинг учун ҳам ғуж-ғуж, қизғиш мевалар ўсимликда узоқ сақланиб туради.

Боғбонлар бунга аллақачон қизиқиб, маданийлаштиришга ҳаракат қилишган. Бироқ узоқ вақтгача уларнинг меҳнати зое кетди. Фақат ўсимлик биологиясини диққат билан ўрганиш натижасидагина уларнинг орзуси амалга ошди. Айни пайтда чаканда боғларда, саноат плантацияларида маданий ҳолда ўсмоқда. Ёввойи ҳолда эса тоғли районлардаги тўқайзорларда ва дарё бўйларида ўсади.

Чаканданинг меваси хилма-хил витаминларга ва бошқа фойдали моддаларга бой. Таркибида тиниқ, тўқ қизил рангли мой, С, B^1, B^2, Е витаминлари, органик моддалар, қандлар, олма, лимон кислотаси мавжуд. С витамини наъматакдагига нисбатан анча кўп. А витаминининг асосини ташкил қилувчи каротин моддаси ҳозирги кунда каротинга бениҳоя бой деб ҳисобланган қизил сабзига қараганда уч баравар кўп.

Чаканда мевасидан фармацевтика саноатида мой олинади. Мойнинг ранги тўқ сариқ бўлиб, унда каротин ва Е, Р витаминлари бор. Бу мой медицинада битиши қийин бўлган яраларга, куйган ва совуқ урган териларга, қизилўнгач, меъда (ошқозон) шиллиқ қаватлари хасталикларини, ўн икки бармоқли ичак, А витамини етишмаслиги сабабли келиб чиқадиган авитаминоз касаллигини даволашда яхши наф келтиради. Баргидан тайёрланган қайнатмадан бод касаллигида обзон (ванна) кўринишида қабул қилинади. Меваси эса оғриқ қолдирувчи омил сифатида қўлланилади.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ,
фарғоналик доришунос.

Турфа олам

БОЛАЛАР ЭРМАГИ ЭМАС

Канадалик эскимослар эмаклаб юришни асло болалар эрмаги деб ҳисоблашмайди. Мана юз йилдирки, улар эмаклаб юриш бўйича ўзаро мусобақалашиб келадилар. Маҳаллий тилда бу «искусики аку» деб аталади. Қўл панжалари билан қулоқларни ёпган ҳолда товон ва тирсаклар ёрдамида маълум масофани эмаклаб ўтиш мазкур мусобақаларнинг асосий шарти ҳисобланади. Эскимослар мазкур спорт турига нисбатан жиддий қарайдилар. Улар буни турли бўлмағур рекордларга ҳеч қандай алоқаси йўқ, деб ҳисоблашади. Эмаклаб юриш кўникмаси, ов пайтида айниқса, асқотар экан.

ЭНГ КАТТА ШНИЦЕЛЬ

Австриялик пазандалар қишлоқ хўжалиги кўргазмаси учун ниҳоятда катта қиймаланган шницель тайёрладилар. Вазни 500 килограммга тенг шницель билан меҳмонларни сийлаш учун 23 литр томат қайласи керак бўлди.

РОСТГЎЙЛИК УЧУН МУКОФОТ

Бангкок губернатори пойтахт районларидан бирининг икки фаррошини «ростгўйлиги учун» мукофотлади. Уларнинг ҳар бирига 2 минг бат миқдорида пул мукофоти топширилди. Улар ўз участкаларини тозалаш пайтида ахлат қутиларидан биридан сумка топиб олдилар. Сумканинг ичида жами қиймати 1,1 миллион батга тенг банк чеклари ва бошқа молиявий ҳужжатлар бор экан. Полиция сумкани ўғирлик қилиб, мотоциклда ғойиб бўлган икки жиноятчи қутига ташлаган, деб ҳисобламоқда. Ўғрилар сумканинг ичидаги 22 минг бат нақд пул ва бриллиант кўзли узукни ўмариш билан чекланишган.

ПОЛИЦИЯ «ШАЙХЛАРНИ» ИЗЛАМОҚДА

Мана, икки ҳафтадирки, Англиянинг заргарлик магазинларида бир гуруҳ ўғрилар иш кўришмоқда. Улар зеб-зийнатларни шу вақтга қадар Скотланд-Ярд детективларига номаълум усул билан ўғирлашяпти.

Қидирув полицияси қўлга киритган чалакам-чатти маълумотлар қуйидагилардан иборат: ҳаммаси бўлиб жиноятчилар 50 кишидан иборат бўлса керак. Одатда улар икки-уч кишидан иборат группаларга бўлиниб иш кўрадилар, ўзларини бой араб шайхлари каби тутадилар. Сотувчи қимматбаҳо зийнат буюмларини намойиш эта бошлаши биланоқ, «шайхлар» дарҳол «сеҳргар»ларга айланиб, цирк «афсунгарлиги»ни ишга соладилар, яъни сотувчининг кўз ўнгида ҳеч сездирмай асл зийнатларни қалбакиларга алмаштириб қўядилар.

Франциялик Рене Трамони энг тез ўқувчи ва нотиқ сифатида бир йўла икки жаҳон рекордининг эгаси бўлди. У тақдим этилган текстни минутига 400 сўз тезлик билан ўқиб чиқди ва минутига 563 сўзни талаффуз этиб нутқ сўзлади. Шундай қилиб, Трамонининг номи «Гиннеснинг рекордлар китоби»дан ўрин олди.

СУРАТДА: Рене Трамони унинг икки жаҳон рекорди эгаси эканлигидан далолат берувчи «Гиннес китоби» дипломи билан.

АП — ТАСС телефотоси.

Ёзги формага

Тошкент гарнизони бошлиғининг буйруғига биноан гарнизоннинг бутун шахсий состави 15 мартдан ёзги кийим формасига ўтказилади.

Душанба — 14 март

● МТ I

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан душанба, 14 март куни МТ I кўрсатувлари соат 7.00 дан 11.25 гача ЎзТВ қанали орқали намойиш этилади.

● МТ I

7.00 «120 минут» 9.05 «Готвальд». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия — «Кўпчилик халқ учун» (1946—1947) йиллар. (ЧССР). 10.45 Футбол шарҳи. 11.15 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Касб танлашда...» 16.55 «Биз қандай дам олаяпмиз?». 17.30 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 18.00 «Капиталнинг жонли қалби». Илмий-оммабоп фильм премьераси. 18.20 Халқ куйлари Бутунроссия декадаси. 18.45 «Ортиқчасининг ўзи йўқ». Ҳужжатли фильм. 19.05 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Партия комитети ва қайта қуриш». 19.50 «Готвальд». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия — «Кўпчилик халқ учун» (1946—1947 йиллар). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Шарқий Сибирь». Киножурнал. 22.30 Рус халқ оркестрининг 100 йиллигига бағишланган халқ куйлари Бутунроссия декадасининг очилиши. Давлат Марказий концерт залида концерт. Танаффус пайтида (23.30) — Футбол шарҳи. 01.00 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

* * *

Ўқув программаси

9.15 «Сирин қушнинг сири». Илмий-оммабоп фильм. («ЦНФ»). 9.35, 10.35 Физика. 9-синф 10.05 Рус тили. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. А. Блок. 11.35, 12.35 Астрономия. 10-синф 12.05 «Боғлар поэзияси».

* * *

13.05 «ГАИ инспектори». Бадиий фильм, субтитр билан (М. Горький номли киностудия). 14.25 «Қизиқишларинг олами». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 15.15 Янгиликлар. 15.25 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Виждон». Беш серияли телевизион бадиий фильм («Экран»). 1-серия.

* * *

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 19.45 «Халқаро панорама». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Британия билан учрашувлар. Москва —Лондон телекўприги. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Иллюзион». «Қирқ биринчи». Бадиий фильм («Межрабпом-Русь», 1926 й.). 23.15 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув (такрор.). 23.45 Янгиликлар. 24.00 Теннис. СССР чемпионати.

● ЎзТВ

17.30 Ботаника. Ўсимлик ва атроф-муҳит. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильмлар. 18.30 «Ўсмир ва қонун». 19.00 «Резерв № 1». Самарқанд областидан кўрсатув. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Келажак олдида қарздор». Шоир Шукруллонинг «Сайланма» китоби ҳақида (рус.). 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Турғунбоева номидаги хизмат кўрсатган Давлат «Баҳор» рақс ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Иккинчи баҳор». Бадиий фильм. («Ленфильм»). 23.40 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Светофор». 20.30 «Ҳаёт занжири», «Очиқ ҳаводаги рақслар». Телефильмлар.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Душанба куни, ишдан сўнг».

Сешанба — 15 март

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Готвальд». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия— «1948 йилнинг феврали». 11.10 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 Астрахань телевидениесининг программаси. 17.05 Болалар учун фильм. 18.15 «Қадрдон ўлка оҳанглари». Минскдан кўрсатилади. 18.35 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Тарих саҳифалари». 19.05 «Дунё воқеалари». 19.25 «Готвальд». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия — «1948 йилнинг феврали». 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Кино ва томошабин». 23.40 Давлат «Коло» ашула ва рақс ансамблининг чиқиши (ЮСФР). 00.05 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

* * *

Ўқув программаси

9.15 «Ўтмиш тилини англа». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 География. 7-синф. 10.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Умумий биология. 11.35, 12.35 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 9-синф. 12.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

13.05 Ҳужжатли фильмлар премьераси. 13.50 «Оҳангдор тошлар». Фильм-концерт. 14.20 Янгиликлар. 14.30 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси, «Виждон». 2-серия.

* * *

18.30 Янгиликлар. 18.40 Ритмик гимнастика. 19.10 «Музикали киоск». 19.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Британия билан учрашувлар. Таллин — Белфаст телекўприги. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Малина виноси». Бадиий фильм (Рига киностудияси).

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан сешанба, 15 март куни соат 7.00 дан 8.30 гача ЎзТВ кўрсатувлари намойиш қилинмайди.

● ЎзТВ

16.45 География. Табиат компонентларининг ўзаро боғлиқлиги. 17.15 «Сибирь нефрити». Телефильм. 17.30 Рус адабиёти. Л. Н. Толстойнинг «Зиёфатдан сўнг» ҳикояси (рус.). 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Ўзбек тили сизлар учун». 18.25 «Момақаймоқ». Мультфильм. 18.45 Мактаб ўқувчиларининг Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Эшонқулов билан учрашуви. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Оқ чорлоқ фарёди». Орол денгизининг муаммолари ҳақида видеофильм (рус.). 20.30 «Ахборот». 20.50 «Дутор ва танбур тароналари». Концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Театр ва замон». 23.10 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Мавсумнинг ёпилиши». Ҳужжатли фильм. 19.55 «Кема уч соат туради». Бадиий фильм («Мосфильм»). 21.10 «Кескин танқид остида». Ўзбекистон телевидениеси, Тошкент шаҳар халқ контроли комитети ва Тошкент шаҳар санитария-эпидемиология станциясининг биргаликдаги рейди (рус.).

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Вазиятга қараб иш тутаман». Бадиий фильм (рус.).

Чоршанба — 16 март

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Шерлок Холмс ва доктор Ватсоннинг саргузаштлари. XX аср бошланади». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Ленфильм»). 11.35 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Агросаноатнинг ишлари ва ташвишлари». Телевизион ҳужжатли фильмлар премьераси. 17.05 «Салом, музика!». 17.50 Фан: назария, тажриба, практика. 18.20 «Фидойи шахслар». 19.05 «Дунё воқеалари». 19.25 «Раҳмат, Верней». Мультфильм. 19.35 «Объектив шароит». Телевизион фильм-спектакль премьераси. Автор — А. Борин. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Табиат билан ҳамжиҳатликда». «Саҳродаги тимсоҳ». Ҳужжатли фильм. 22.35 Футбол. Кубок эгалари кубоги. 1/4 финал. «Динамо» (Минск) — «Мехелен» (Бельгия). Минскдан кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.25) — «Дунё воқеалари». 00.25 Сан-Ремодаги итальян қўшиқлар фестивалида. 1-кўрсатув.

● МТ II

15.15 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Виждон». 3-серия.

* * *

18.30 Янгиликлар. 18.40 «Қадрдон ўтмиш». «Рус Устьеси ҳақида хотира». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Иркутск). 19.00 Замондошларимиз музикалари. Композитор Г. Канчели. 20.00 Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Британия билан учрашувлар. Москва — Манчестр телекўприги. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Чет эл фильмлари экрани. «Кралевога борадиган поезд» (ЮСФР). 23.35 Янгиликлар.

● ЎзТВ

7.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

* * *

16.45 «Юлдузча». Болалар учун киноальманах. 17.30 Биология. Микроэволюция. 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Ўқитувчи экрани». Дарс жараёнида ўқувчиларнинг меҳнатга бўлган кўникмаларини шакллантириш. 18.30 «Алиса мўъжизалар мамлакатида». Мультфильм. 19.00 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Ҳозирги босқичда КПССнинг интернационал сиёсати». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ижод саҳифалари». Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий. 20.30 «Ахборот». 20.50 Тожикистон ССР халқ артисти Жўрабек Набиев куйлайди (такрор.). 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Экранда — классик адабиёт. «Уйланиш». Бадиий фильм («Ленфильм»). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Севги изҳори». Ҳужжатли фильм. 20.30 Совет Армияси жангчилари учун. «Ватан посбонлигида». (рус.).

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Хотирот». Аркадий Райкин.

Пайшанба — 17 март

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Футбол. Кубок эгалари кубоги учун. 1/4 финал. «Динамо» (Минск) — «Мехелен». (Бельгия). Минскдан кўрсатилади. 11.00 «Ҳайвонот оламида». 12.00 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Фан ва меҳнат иттифоқи». 16.45 «Мэнго» коряк миллий рақс ансамблининг концерти. 17.20 Иқтисодий билимлар асослари. «Телеэко» журнали. 18.00 «Музикали хазина». 18.50 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.40 РСДРП I съездининг 90 йиллигига. Назария масалалари. 20.10 «Дунё воқеалари». 20.30 Халқ куйлари Бутунроссия декадаси. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Союзлар уйининг Колонна залида музикали коллективлар концертининг давоми. 23.25 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

* * *

Ўқув программаси.

9.15 «Сирларга бой сайёра». Илмий-оммабоп фильм (Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси). 9.35, 10.35 Умумий биология. 10-синф. 10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига Тарих. Япония. 11.35, 12.35. Оила турмуши этикаси ва психологияси. 9-синф. Оилавий муносабатларнинг бузилиши оқибатлари. 12.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. Аргентина бўйлаб. 13.05 «Кралевога борадиган поезд». Бадиий фильм. 14.20 «Шаҳарлар ва йиллар». Ҳужжатли фильмлар премьераси. 14.55 Янгиликлар. 15.05 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Виждон». 4-серия.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Қишлоқ янгиликлари». 19.45 Халқ куйлари Бутунроссия декадаси. Калуга шаҳри «Беседи» халқ куйлари ансамблининг чиқиши. 20.00 Ритмик гимнастика. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Британия билан учрашувлар. Рига— Глазго телекўприги. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Ҳужжатли фильмлар экрани: «Оппоқ эшик ортида». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Ярали касалликлар хирургиясидаги янги йўналиш ҳақида (Свердловск). 23.20 Янгиликлар.

● ЎзТВ

7.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

* * *

16.45 Болалар учун фильм. «Минг бола ва бир бола». 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Топилмалар бюроси». Мультфильм. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». 19.00 «Қўзилатиш кампанияси — чорвадорлар учун масъулиятли давр». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ёзувчи ва замон». 20.20 «Кристаллар». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Дурдонасин истар кўнгил...». Музикали программа. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Экранимизда биринчи марта. «Грета» вилласининг сири». Бадиий фильм. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 «Кўксерик» Бадиий фильм («Қозоқфильм»). 21.10 «Ёнғиндан эҳтиёт бўлинг!» Ўзбекистон телевидениесининг Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси ёнғиндан сақлаш бошқармаси билан қўшма рейди.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «222-рейс». Бадиий фильм. 1-серия (рус.).

Ҳар тўғрида

ФУТБОЛЧИЛАРГА СУПУРГИ...

Англиянинг Пристон шаҳрида ўтказиладиган футбол матчида футболчилар ўйин қоидасини бузмасликларининг олдини олиш мақсадида ажойиб тадбир топилди.

Энди ўйин вақтида қайси бир футболчи қоидани бузганлиги учун судья томонидан сариқ ёки қизил карточка кўрсатилиб, огоҳлантириш оладиган бўлса, ўша команданинг барча аъзолари бир ҳафта мобайнида стадионни тозалаб-супуриб чиқиш жазосини оладилар. Бундай қаттиқ жазо қўлланиши натижасида ўйин пайтида қоидани бузиш кескин камайди.

ҚОРИНДОРЛАР ПОЙГАСИ

Американинг Орегон штатидаги Терребон шаҳрида қориндорлар пойгаси ўтказилди. Пойга шартига кўра унда, вазни 63 ярим килограммдан то 209 килограммгача бўлган ва югурувчиларнинг қорин диаметри қадамидан 11 сантиметр катта бўлган қориндор ва семиз бўлишлари лозим эди.

Маррага терлаб-пишиб, зўрға етиб келган 40 спортчи махсус торт билан мукофотланди.

ПОЧТА МЕТРОСИ

Лондон шаҳрида почта ташийдиган махсус метро бор. Буни марказда яшовчи инглизларнинг кўпи билмайди ҳам. Почта метроси ўн ярим километр бўлиб, унинг 5 станцияси бор.

Почта метросида кунига 35 мингга яқин хат, пакет ва посилкалар ташилади.

ПЛАСТМАССА ГАЗЕТА

Франциянинг Гавр шаҳрида ғалати газета чоп этила бошлади. У оддий қоғозга эмас, юпқа пластмассага босилиб чиқарилмоқда. «Ғоввос овози» деб аталган бу пластмасса газета, асосан ғоввосларга бағишланган бўлиб, улар сув остидаги иш жойидан жилмай туриб, қуруқликда нима бўлаётганини билиб олишади.

Газета дарров ивиб кетмагани учун уни ёмғирда ҳам ўқийвериш мумкин.

Собит ҒАФУРОВ.

«ВУЙ... МУНЧА ҚИЗИҚ...»
Р Шарипов фотоси

Келинг, бир кулишайлик

СОЧ ҲАҚИ ЭМАС

Мижозлардан бири эзма бир сартарошга соч олдиришга келиб, курсига ўтираётиб унга чорак динор берди. Сартарош бундан ажабланиб деди:

— Соч олмай туриб, биринчи маротаба ҳақ олишим... Мижоз жавоб берди:

— Ким сенга буни соч олишинг ҳақи, деди. Мен буни сенга, соч олаётганингда гапиравермаслигинг учун бердим.

АТАЙЛАБ

Бир тепакал киши соч олдиргани келибди. Сартарош соч олаётганида унга кулгили латифа айта бошлаган экан, тепакал унга:

— Худо ҳаққи, сенинг бу кулгили латифаларингдан сочларим тик бўлиб кетди, — деди.

Сартарош унга жавоб қилиб деди.

— Сочингни қийналмай олиш учун шундай қилдим-да.

ИШОНЧЛИ ДАЛИЛ

Хонимлардан бири кичик бир кучукча сотиб олиш учун бозорга борди. Кучукчани олиб бўлгач, сотувчидан сўради:

— Энг яхшиси бу кучукча менга вафодор бўлишини истардим, бунга кафолат берасизми?

Сотувчи унга жавоб берди:

— Ишонаверинг хоним, бу мендаги итларнинг энг вафодори, бунга далил шуки, мен уни уч марта сотдим ва ҳар сафар у уйимга қайтиб келди.

Арабчадан
Абдукарим ШОҲИДОВ
таржималари.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Жума — 18 март

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 А. Борин. «Объектив шароит». Телевизион фильм-спектакль. 11.00 «Фидойи шахслар». Куйбишев областининг ташаббускор-ёшлар группалари ҳақида. 11.45 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 «Тажриба, муаммолар, мулоҳазалар». Телевизион ҳужжатли фильмлар премьераси: «Когалимдан бошланади» (Уфа), «Киравверишда, икки томонда» (Тбилиси). 17.00 «Нега ва нима учун?», Болалар учун кўрсатув. 17.30 Украина телевидениесининг программаси. 18.25 «Экран» ижодий уюшмасининг мультфильмлари: «1986 йил миниатюралари», «Зангори коптоқ», «Енгилмаслар». 18.55 Москва области қишлоқ пудрати вакиллари — меҳмонимиз. Останкино концерт студиясидан кўрсатилади. 20.25 «Дунё воқеалари». 20.45 «Британия билан учрашувлар» Москва — Ноттингем телекўприги. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Детектив ўйини». Хатларга жавоблар. 22.45 «Хотиралар билан яшашимизга ҳали эрта». РСФСР халқ артисти Э. Пьеха ижоди ҳақида фильм-концерт премьераси. 23.30 «Нигоҳ». Тунги информацион-музикали программа.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

* * *

Ўқув программаси

9.15 «Қадимий Руснинг олтин сўзи». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Музика. 6-синф. Ференц Лист. Ҳаёти ва ижоди. 10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 Тарих. Лотин Америкаси ҳозирги босқичда. 11.35, 12.35 География. 5-синф. Оби ҳаво. Ўзгариш сабаблари. 12.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 «Катталар ва болалар». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 13.40 «Ёшлигимиз қўшиқлари». Фильм-концерт («Қозоқтелефильм»). 14.10 «Табиат билан ҳамжиҳатликда». Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Қора сувсар изидан» (Иркутск), «Сарез кўли» (Душанба). 14.40 Янгиликлар. 14.50 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Виждон», 5-серия.

* * *

18.30 Янгиликлар. 18.40 «БАМ зонаси. Ўтроқ аҳолиси». Ҳужжатли фильм премьераси. 19.00 «Саёҳатчилар клуби». 20.00 «Дўстимнинг адреси». Гродно шаҳри ва Белосток воеводлиги (ПХР) мактаблари ўқувчиларининг учрашуви. Минскдан кўрсатилади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Чамадонча», Югуришнинг фойдаси ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Киев). 20.55 «Очиқ рояль». Кўрсатувни РСФСР халқ артисти В. Горностаева олиб боради. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 Совет Армияси Марказий уйида шеърият кечаси (23 февралдаги кўрсатув такрорланади). 23.15 Янгиликлар.

● ЎзТВ

7.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

* * *

16.45 Физика. Металл ва ярим ўтказгичларда электр токи ва улардан фойдаланиш. 17.15 Телефильм. 17.30 Эстетика асослари. Санъат турлари. Музика. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Кинолавҳа. 18.10 Париж Коммунаси кунига. «Коммунарлар хотираси мангу!» 18.25 «Санъатдаги умр». ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Нишонов ижоди ҳақида. 19.20 «Комсомол прожектори». 19.30 «Ахборот». (рус). 19.45 «Қайта қуриш: муаммолар ва изланишлар». Тошкент областида ғишт заводи қурилиши ҳақида. 20.30 «Ахборот». 20.50 Лирик концерт. 21.30 Москва «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 23.10 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 «Совет Иттифоқи бўйлаб». Кинокўрсатув. 20.20 «Стратион қизи». Бадиий фильм (Одесса киностудияси).

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «222-рейс». Бадиий фильм. 2-серия (рус.).

Шанба — 19 март

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Асрлар садоси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тошкент). 9.30 «Нега ва нима учун?» Болалар учун кўрсатув. 10.00 «Ўртоқ Красин вакил қилинган». Ҳужжатли фильм премьераси. «Улар биринчилардан эдилар» туркумидан («ЦНФ»). 10.55 Халқ куйлари Бутунроссия декадаси. Урал баянчилар триоси чалади. 11.20 «Социализм мамлакатларида». Тележурнал. 11.50 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Сибирлик аёл». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. («Мосфильм»). 14.00 Аслини олганда. «Чернобиль сабоқлари». 15.30 «Музейда музика». Ф. Шуберт. 5-симфония. Бокудан кўрсатилади. 16.05 «Дунё воқеалари». 16.25 Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. «Кооперативлар бундан буён қандай ривожланади?». 2-кўрсатув. 16.55 «Мўъжизасиз мўъжизалар». 17.55 «Охирги қуён». Мультфильм. 18.10 Халқаро ҳаёт редакцияси таништиради: 1. «Афғон тупроғида». Репортаж. 2. Ирқий камситишни тугатиш учун кураш халқаро кунига. «Винни ва Нельсон Мандела» (БМТ фильми). 19.10 «Биз — сизнинг фарзандларингизмиз». Телевизион бадиий фильм премьераси (Свердловск киностудияси). 1 ва 2-сериялар. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 Шанба оқшомида. «КВН-88». Ленинград биринчи медицина институти ҳамда Новосибирск Давлат университети командаларининг учрашуви. 00.10 Янгиликлар.

● МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика.

«Тафаккур» программаси

8.45 «Студия таништиради...» «Курантлар» (Ленинград). 9.30 Ҳамоҳанглик. «Э. Межелайтиснинг шеърий вернисажи». 10.30 «Здоровье». 11.20 «Ҳайвонот оламида». 12.20 Компьютер билан диалог. 13.10 Фалсафий суҳбатлар. «Инсон». «Инсонни комплекс ўрганиш муаммолари» Бутуниттифоқ конференцияси материаллари асосида. Кўрсатувни СССР философия жамиятининг президенти, академик И. Т. Фролов олиб боради. Кўрсатувда СССР ФА президенти, академик Г. И. Марчук, СССР Медицина фанлари академиясининг академиклари И. П. Бехтерева, Л. П. Казначеев, СССР ФА мухбир аъзоси Б. Ф. Ломов, ёзувчи С. П. Залигинлар иштирок этадилар. 13.55 «Инсон. Ер. Коинот». 14.55 Ҳужжатли фильм.

15.15 «Музика эфирда». Танаффус пайтида (16.15) — Реклама. 17.20 «Жанубдан йўлга чиққан арава». Бадиий фильм, субтитр билан (А. Довженко номли киностудия).

* * *

18.45 «Тафаккур» программаси. «Шанба — ота-оналар куни».

20.20 «Фан ва техника». Киножурнал. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Халқ куйлари Бутунроссия декадаси. РСФСРнинг музикали фольклори. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 Теннис. СССР чемпионати. Эркаклар. 22.55 «Портрет вариациялари билан». Донецкдан кўрсатилади. 23.35 Янгиликлар. 23.40 Футбол. СССР чемпионати. «Жальгирис» — «Динамо» (Москва). 2-тайм. Вильнюсдан кўрсатилади.

● ЎзТВ

7.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

8.30 «Видеотека». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 9.05 «Шум бола». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 10.40 Туркистон АССР ва Туркистон Компартиясининг 70 йиллигига. «Ленин ва Туркистон», 2-кўрсатув. 11.10 И. Турсунов. «Пахтамиз оппоқ эди». Фарғона область музикали драма театрининг спектакли. 12.40 «Дала ҳовли юмушлари». Дала ҳовли участкаларини ташкил этиш, участка ерларидан оқилона фойдаланиш ҳақида (рус.). 13.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». 13.40 «Оналар мактаби». Болалар травматизмининг олдини олиш. 14.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Иқбол». Қизлар конкурс программаси (такрор.).

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Ўсмирлар учун. «Ровесник». Маънавият ва граждалик масалалари ҳақида (рус.). 18.45 «Футбол чорраҳаларида». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Тил — маданият кўзгуси», 20.20 «Николай Подвойский. Ҳаёти саҳифалари». Янги фильмни суратга олиш ҳақида ҳикоя. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Аёл гўзаллиги оламни безар». Байрам музикали программаси (такрор). 21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори», 22.10 «Аёл гўзаллиги оламни безар» (давоми). Кўрсатув тугагач — Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ: 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Реклама. 18.10 «Мен яшаётган олам», 18.50 «Жаҳон бир ҳафта ичида». 19.00 «Новости». 19.20 «Наврўз — баҳор байрами». 20.00 «Ахбор». 20.20 Санъат усталарининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 Убайдулло Ражабов кечага таклиф этади.

Якшанба — 20 март

● МТ I

8.15 Янгиликлар. 8.30 Ритмик гимнастика. 9.15 «Спортлото». 9.25 «Будильник». Куйбишев шаҳридан кўрсатилади. 9.55 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 10.55 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув. 11.25 «Здоровье». 12.10 «Музикали киоск». 12.40 «Қишлоқ янгиликлари». 13.40 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Ердаги ҳаёт». Кўп серияли телевизион илмий-оммабоп фильм (Англия). 3-серия. 14.30 «Қайта қуриш ва маданият». СССР Рассомлар союзи. 15.30 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Доктор Айболит» («Союздетфильм»). 17.00 «Вашингтон, 1987 йилнинг декабри». Телевизион ҳужжатли фильм (13 февралдаги такрорланади). 18.05 Халқ куйлари Бутунроссия декадаси. Москва Давлат Маданият институти халқ чолғулари ансамбллари ижро этади. 18.25 «Халқаро панорама».

Якшанба кинозали «Экран» ижодий уюшмаси намойиш этади:

19.15 «Деразадан кўринган манзара». Ҳаваскор рассом Л. М. Майкова ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 19.50 «Шундай воқеа бўлган». Телевизион бадиий фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Блюхер Блюхер ҳақида». В. В. Блюхернинг отаси, маршал Василий Константинович Блюхер ҳақидаги хотиралари. 22.55 Сан-Ремодаги итальян қўшиқлари фестивалида. 2-кўрсатув. 23.55 Янгиликлар.

● МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!

«Тафаккур» программаси

8.45 Совет поэзияси. М. Светлов. 9.40 «Эрудит». «Горизонт» киноальманахи саҳифаларида. 10.40 Портретлар. «Халқнинг келар йўлини майса-ўтлар қилмас банд». А. С. Пушкин Михайловскда. 11.45 Иқтисодий билимлар асослари. «Телеэко» журнали. 12.15 «Оламга саёҳат». Киноальманах. 13.20 Мактаб: қайта қуриш муаммолари. Эстония ССРда халқ маорифи органларини бошқаришни ташкил этиш тажрибасидан. 13.50 «Рус музейи заллари бўйлаб». Илмий-оммабоп фильм. 14.10 Мамлакат театрлари намойиш этади. К. Гольдони. «Кьоджин можаролари». А. В. Луначарский номли Давлат театр санъати институти фильм-спектаклининг премьераси. 16.10 «Тош девор ортида». Аболен тарбиявий-меҳнат колониясининг балоғатга етмаган тарбияланувчилари ва унинг бошлиғи С. С. Мартиросян ҳақида телевизион ҳужжатли фильм («Экран»). 17.00 Телевизион музикали абонемент. «Рус романси». 18.00 «Икки карра икки». Умумтаълим мактабларини қайта қуриш муаммолари ҳақида ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»). 18.20 «Мравинский билан суҳбатлар», «Ватаннинг қадрдон кишилари» туркумидан телевизион ҳужжатли фильм («Экран»). 19.20 Мультфильмлар «Тулки ва бўри», «Сармико». 19.50 Музикали портрет. «Витольд Малцужинский—фортепьянонинг поляк романтиги» (ПХР телевидениеси) 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Тўпли хоккей. СССР кубоги. Финал. Сиктивкардан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Чўққилар зийрак». Телевизион бадиий фильм премьераси (Шимолий Осетия телевидениеси). 23.30 Теннис. СССР чемпионати. Эркаклар. 00.15 Янгиликлар.

● ЎзТВ

8.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа

9.30 «Жонли технология инженерлари». Телефильм. 10.00 «Биргаликда куйлаймиз». Д. Омонуллаева, Қ. Ўтаев. «Этикчам». 10.20 «Сиз севган қаҳрамонлар». Кинокўрсатув. 11.20 «Гулдастани кимга ҳадя этайлик?». «Юрмала-88» саралаш конкурси (такрор). 12.50 «Шахмат мактаби». 13.20 «Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак». 13.50 «Қувноқ стартлар». Литва ССРнинг «Матуйзас» ва Жиззах шаҳрининг «Санзар» командалари учрашадилар. 14.50 Адабий театр. Э. Воҳидов. «Дониш қишлоқ латифалари». 15.25 Реклама. «Госстрах ҳар бир кишининг манфаатини кўзлайди»

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Чипнинг саргузашти», «Медуза нималарни эшитди?». Мультфильмлар. 18.35 «Санъат ғунчалари». Тошкент шаҳри болалар бадиий ҳаваскорларининг чиқиши. 19.05 «Наврўз келганида». Телефильм. 19.30 «Ахборот» (рус.) 19.50 «Ералаш». Болалар ҳажвий киножурнали. 20.00 Бугун — Уй-жой-коммунал хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимлари куни. 20.30 «Ахборот». 20.50 Давлат «Шодлик» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Экранда — кинокомедия. «Кўпик» («Мосфильм»).

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

15.05 Кўрсатувлар программаси. 15.10 «Малика тиш чўтка» Мультфильм. 15.30 Бугун — Уй-жой-коммунал хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимлари куни. 16.15 «Танишинг». Қирғизистон давлат филармонияси солисти Қ. Қулматов. 16.45 «Новинки» киноклуби (рус.). 18.25 Москва. «Халқаро панорама». 19.15 «Дўстлик — бойлигимиз». 19.50 «Сафедорак». Телефильм. 20.00 Эстрада концерти. 20.30 Қиличбозлик бўйича СССР кубоги. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Экранда — кинокомедия. «Мана менинг қишлоғим» (рус.).

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58.85; фан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33.29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33.99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълонлар — 33-81-42.

Р.— 12617. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. А. 2066. Тиражи — 104.250. 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.